

PRESIDENTINVAALIT KOLMESSA NÄYTÖKSESSÄ

**TIME-lehden esittämät narratiivit Yhdysvaltain vuoden 2016
presidentinvaalien eri vaiheissa**

Henrik Wacker

Maisterintutkielma

Valtio-oppi

Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos

Jyväskylän yliopisto

Syksy 2021

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
Tekijä Henrik Wacker	
Työn nimi Presidentinvaalit kolmessa näytöksessä: TIME-lehden esittämät narratiivit Yhdysvaltain vuoden 2016 presidentinvaalien eri vaiheissa	
Oppiaine Valtio-oppi	Työn tyyppi Pro gradu
Aika Syksy 2021	Sivumäärä 70
Ohjaaja Pekka Korhonen	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Pro gradu -tutkimuksessani analysoin yhdysvaltalaisen TIME-aikakauslehden vuosina 2015–16 luomaa kuvaa Yhdysvaltain vuoden 2016 presidentinvaaleista. Narratiivianalyysin teoreettisena pohjana on käytetty Kenneth Burken ajatusta draaman viisikulmiosta.</p> <p>Analyysin pohjalta esitän, että TIME-lehden vaaliuutisoinnissa on havaittavissa kolme selvästi toisistaan poikkeavaa suurta narratiivia, jotka ohjaavat lehden luomaa kuvaa presidentinvaalikamppailun etenemisestä sekä siinä mukana olevista ehdokkaista.</p> <p>Vuoden 2016 presidentinvaaleista ei analyysini perusteella uutisoitu TIME-lehden sivuilla koko vaalikamppailun ajan samalla tavalla, vaan uutisoinnissa lehden huomio kiinnittyi vaalikamppailun eri vaiheissa hyvin erilaisiin teemoihin sekä ehdokkaisiin. Pyrin analyysissäni osoittamaan, että erityisesti demokraattien Bernie Sanders ja republikaanien Donald Trump nousivat lehden vaaliuutisoinnissa merkittävään rooliin vasta esivaalien kuluessa, kun taas moni esivaalien alkuvaiheessa paljon esillä ollut ehdokas ajautui vaalien edetessä pelkkään sivurooliin. TIME-lehden fokuksen siirtyessä uusiin ehdokkaisiin myös uutisoinnin painopisteissä tapahtui muutoksia, jotka puolestaan johtivat vaalinarratiivien muuttumiseen.</p> <p>Suurten päänarratiivien lisäksi pyrin analyysissäni osoittamaan, että kaikesta huolimatta TIME-lehden sivuilla kulki vaalien läpi useita pienempiä sivunarratiiveja, jotka olivat osittain ristiriitaisia uutisointia hallinneiden päänarratiivien kanssa. Päänarratiiveistaan huolimatta lehden vaaliuutisointi oli siis analyysini perusteella ajoittain myös hyvin moniäänistä.</p>	
Asiasanat Yhdysvallat, politiikka, media, narratiivianalyysi	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

Sisällysluettelo

1.	Johdanto.....	3
1.1.	Tutkimuskysymys ja hypoteesi	4
1.2.	Tutkimusaineisto: TIME-lehti	5
1.3.	Metodologia: Kenneth Burke ja narratiivianalyysi	7
2.	Taustoitus.....	9
2.1.	Yhdysvaltain presidentinvaalijärjestelmä	9
2.2.	Median ja politiikan välinen suhde.....	10
3.	Näytös I: Demokraatit ja republikaanit toisiaan vastaan.....	13
3.1.	Demokraatit eli Hillary Clinton vaalikampanjan alkuvaiheessa.....	14
3.2.	Republikaanit vaalikamppailun alkuvaiheessa	17
4.	Näytös II: Establismentin ja populismin välinen kamppailu syntyy	23
4.1.	Republikaanien uusi kamppailu: populistit vastaan establismentti	25
4.1.1.	Ennen esivaalien alkua.....	25
4.1.2.	Esivaalien aikana.....	30
4.2.	Demokraattien uusi kamppailu: Hillary Clinton vastaan Bernie Sanders	34
4.2.1.	Ennen esivaalien alkua.....	34
4.2.2.	Esivaalien aikana.....	37
5.	Näytös III: Establismentti vastaan populistit.....	43
5.1.	Trump päävaaleissa	45
5.1.1.	Trumpin rooli hakee uutta muotoa	45
5.1.2.	Paluu varmaksi häviäjäksi	48
5.2.	Clinton päävaaleissa.....	49
5.2.1.	Clintonin rooli säilyy ennallaan	49
5.2.2.	Clinton ja sukupuoli.....	54
5.3.	Yleisiä havaintoja vaaliuutisoinnista	55
6.	Tulokset ja johtopäätökset	59
6.1.	Tiedotusvälineille haastavat vaalit.....	60
6.2.	TIME-lehden vaaliuutisoinnin erityispiirteitä.....	62
7.	Lähdeluettelo	64
7.1.	Tutkimusaineisto	64
7.2.	Tutkimuskirjallisuus.....	66
7.3.	Medialähteet	68
8.	Liitteet	70
8.1.	Liite 1: 2016 presidentinvaaliehdokkaat	70

1. Johdanto

Tutkimukseni tarkoituksena on pyrkiä tutkimaan narratiiveja, joita yhdysvaltalainen TIME-lehti loi Yhdysvaltain vuoden 2016 presidentinvaaleista.

Tutkimukseni lähtökohdan voi kiteyttää hyvin kirjailija Oscar Wilden eräässä pienessä esseessään esittämään (Wilde 1891) ajatukseen siitä, että elämä jäljittelee taidetta, eikä suinkaan toisinpäin kuten tavallisesti ajatellaan. Tutkimukseni perustuukin ajatukselle siitä, että politiikkaa voidaan tutkia narratiivien kautta eräänlaisena todellisen elämän näytelmänä. Vertauskuva ei ole mitenkään uusi; esimerkiksi Donald Trumpin vuoden 2016 kampanjatiimin johtohahmoin kuulunut, suorapuheisuudestaan tunnettu Roger Stone on usein kuvaillut politiikkaa ”rumien ihmisten showbisneksenä”, jossa poliitikot yrittävät näyttelijöiden tavoin pitää kiinni yleisönsä mielenkiinnosta (Rocha 2017). Toivon näytelmävertauksen tekevän narratiivien tulkitsemisesta yksinkertaisempaa sekä etäännyttävän lukijaa omista mielipiteistään ja näkemyksistään.

Jos Yhdysvaltain vuoden 2016 presidentinvaalit olisi TIME-lehden kirjoittama näytelmä, niin se olisi draamanäytelmä, jossa altavastajaana vaaleihin lähtenyt ehdokas sekoittaakin perinteisen vaaliasetelman täysin ja lopulta ennako-odotusten vastaisesti voittaa vaalit. Vaaliuutisoinnin alkuvaiheessa TIME kuvaili vaaleja hyvin perinteiseen tapaan kilpailuna, jossa demokraatit ja republikaanit etsivät joukoistaan parasta ehdokasta, jotka sitten kilpailisivat toisiaan vastaan. Donald Trumpin mukaantulo ja hieman myöhemmin Bernie Sandersin yllättävä kannatusnousu kuitenkin muuttivat asetelman niin, että puolueiden välisen vastakkainasettelun lisäksi alettiin puhumaan myös populismin ja establismentin välisestä kilpailusta. Asetelma huipentui varsinaisia päävaaleja koskevassa uutisoinnissa, jossa Hillary Clintonin nähtiin edustavan paitsi demokraatteja, myös establismentia kokonaisuudessaan. Vastapuolella taas Donald Trump oli lehden uutisoinnissa paitsi republikaanisen puolueen, niin myös populistisen aatteen ehdokas. TIME-lehden antamissa narratiiveissa populistisen liikkeen mahdollisuuksiin ei pääosin uskottu missään vaiheessa vaaleja, mutta silti Donald Trump onnistui lopulta voittamaan vaalit.

Näytelmämetaforani tukena olen käyttänyt Kenneth Burken ajatusta draaman viisikulmiosta. Burken mielestä draamasta voidaan erottaa aina viisi elementtiä: toimija, tilanne, toiminnan syy, toiminnan tapa ja toiminnan tarkoitus. Olen avannut Burken ajatustapaa ja omaa tulkintaani siitä laajemmin metodiosiossa.

1.1. Tutkimuskysymys ja hypoteesi

Tutkimuskysymykseni on, millaisia narratiiveja TIME-lehti loi Yhdysvaltain vuoden 2016 presidentinvaaleista. Analyysini alkaa vuoden 2015 alusta ja jatkuu läpi vaalikamppailun aina vuoden 2016 loppuun saakka.

Tutkimushypoteesini lähtee ajatuksesta, että TIME-lehti loi vaaleista ainakin kolme selkeästi toisistaan poikkeavaa narratiivia, jotka vaihtuivat vaalikampanjoinnin eri vaiheissa. Näytelmämetaforan hengessä kutsun näitä narratiiveja näytöksiksi, koska ne muodostavat kokonaisuutena selkeän draaman kaaren ja sopisivat tosielämän lisäksi mielestäni mainiosti myös poliittisen draamanäytelmän juoneksi.

Ensimmäisessä näytöksessä republikaanien puolella on sekalainen joukko ehdokkaita, joista yksikään ei pysty kunnolla vakiinnuttamaan asemaansa. Ehdokasjoukon perällä ovat Donald Trumpin kaltaiset häiriköt, joiden todellisiin mahdollisuuksiin haastaa perinteistä presidenttimallia edustavia pääehdokkaita ei kuitenkaan uutisoinnissa juuri uskota. Demokraattien puolella taas esivaalit esitetään taas lähinnä muodollisuutena, sillä Hillary Clintonin katsotaan de facto voittaneen vaalit jo ennen niiden alkamista.

Toisessa näytöksessä sekä demokraattien että republikaanien esivaaliasetelma muuttuu merkittävästi. Vaalikamppailuun syntyy uudenlainen asetelma, kun lehti alkaa uutisoimaan vaaleista toistuvasti populististen ja establismentin ehdokkaiden välisen vastakkainasettelun kautta. Republikaanien puolella populistit viittaavat Donald Trumpiin ja muihin hänen kaltaisiinsa ehdokkaisiin, demokraattien puolella taas Bernie Sandersiin. Yksiulotteinen ehdokaskenttä muuttuukin kaksiulotteiseksi, kun ehdokkaat jaetaan demokraatti/republikaani-akselin sisällä lisäksi myös establismentti/populismi-akselin avulla.

Kolmannessa näytöksessä asetelma muuttuu jälleen, kun Hillary Clinton ja Donald Trump voittavat omat esivaalinsa. Vaikka Clinton ja Trump edustavat vaaleissa omia puolueitaan, näyttäytyy vaaliuutisoinnissa Clintonin ja Trumpin välinen kamppailu enemmänkin populismin (Trump) ja establismentin (Clinton) kuin puolueiden välisenä kamppailuna. Näytelmä päättyy tietysti kilpailuun altavastajana lähteneen Trumpin voittoon.

Kuten aina hyvissä näytelmissä, on myös TIME-lehden kertoma tarina kuitenkin tätä yksinkertaistettua suurta draaman kaarta moniulotteisempi. Eri toimittajat kirjoittavat samoista aiheista erilaisia ja ajoittain jopa ristiriitaisia narratiiveja, minkä vuoksi olen analyysissäni kiinnittänyt huomiota myös siihen, millaisia kuvauksia eri toimittajat ovat luoneet vaalitapahtumien kulusta. Osalla TIME-lehden toimittajista on vaalien aikana ollut selkeitä omia draaman kaariaan, joita olen pyrkinyt nostamaan analyysini yhteydessä esille. Lisäksi varsinaisen ”pääjuonen” ohella vaaliuutisoinnissa on havaittavissa useita sivujuonia.

Koska analyysini on tehty retroperspektiivistä, olen varsinkin analyysini alkupäässä keskittynyt erityisesti Donald Trumpin kaltaisiin henkilöihin, jotka nousevat vasta näytelmän myöhemmissä vaiheissa kunnolla esille. Vähemmälle huomiolle olen taas jättänyt sellaiset ehdokkaat, joiden kampanjat eivät ole lopulta olleet kuvitteellisen näytelmämme kokonaisuuden kannalta kovin merkityksellisiä, vaan jotka jäävät koko vaalinäytelmän lopuksi sivuosaan.

1.2. Tutkimusaineisto: TIME-lehti

Tutkimusaineistoni koostuu yhdysvaltalaisen TIME-aikakauslehden vanhoista numeroista. Aloitin aineiston läpikäymisen tammikuusta 2015, jolloin presidenttikilpailun alkuvaiheen kärkiehdokkaat olivat jo alkaneet vakiintumaan. Aineiston käsittely loppuu vaalien jälkeiseen numeroon, jolloin vaalit on käyty ja median huomio on siirtymässä vaalien jälkipuinnista Trumpin tulevaan presidenttikauteen.

Itse TIME-lehti on yhdysvaltalainen, hyvin vakiintunut ja laajasti tunnettu aikakauslehti. Pitkästä historiastaan huolimatta TIME on monien muiden printtilehtiin nojaavien perinteisten yhdysvaltalaismedioiden tapaan kärsinyt 2000-luvulla tilausmäärien laskusta. TIME-lehden printtiversioiden tilaajakannan base rate – eli mainostajille luvattu printtilehden minimipainosmäärä – oli vielä vuonna 2006 noin 4,1 miljoonaa (Pew Research Center 2013), kun kymmenen vuotta myöhemmin se oli laskenut yli neljänneksellä 3,0 miljoonaan (Time Inc. 2017, 4).

Pitkästä historiastaan huolimatta onkin selvää, ettei TIME-lehti ollut enää oman tutkimuskauteni aikana media, joka olisi kyennyt ohjaamaan merkittävästi yhdysvaltalaisista julkista keskustelua samalla tavalla kuin vielä lehden kultakaudella 1900-luvulla. Hiipuvasta merkityksestään huolimatta lehti tarjosi kuitenkin vielä vuoden 2016 vaaleissa mielestäni hyvän tapausesimerkin yhdysvaltalaisien aikakauslehtien tavasta uutisoida presidentinvaaleista.

Historiallisen asemansa lisäksi TIME tarjoaa mielestäni mielenkiintoisen aineiston analyysiä varten, sillä kuvitteellisen näytelmämme antisankari Donald Trump on itse ollut selkeästi hyvin kiinnostunut lehdestä ja sen uutisoinnista. Trumpin golfkerhojen seiniltä on muun muassa löydetty kehystettyinä väärennetyjä TIME-lehden kansikuvia Trumpista ja Trump on itse liioitellut useamman kerran sitä, kuinka usein hän on ollut lehden kannessa (Fahrenthold 2017). Trump otti vielä presidenttinä ollessaankin kantaa TIME-lehden perinteisen ”vuoden henkilö” -tittelin valintaprosessiin, kun hän vuonna 2017 väitti lehden toimituksen kertoneen hänelle tämän olevan todennäköisesti vuoden henkilö; TIME-lehden toimitus kiisti Trumpin väitteen (Lafarance 2017).

Tarkastelujaksoni aikana TIME-lehti ilmestyi tavallisesti kerran viikossa ja yhdessä numerossa oli noin 50 sivua. Lehden julkaisutahti on kuitenkin hieman epäsäännöllinen, sillä pieni osa numeroista julkaistiin tarkastelujaksolla tuplanumeroina (”double issue”), joissa on siis kahden viikon jutut (ts. noin sata sivua) pakattuna yhden numeron sisään. Lisäksi numeroiden julkaisupäivämäärä on hämäävä, sillä se ei tarkoita numeron todellista julkaisupäivämäärää, vaan päivää, johon mennessä numeron pitäisi olla toimitettuna kaikille lehden tilaajille.

Sisällöllisesti lehden pystyi tarkastelujaksoni aikana jakamaan karkeasti kahteen osaan. Tavallisesti lehden normaalimittaisessa numerossa noin ensimmäiset 40 sivua käsittelevät yleisesti ajankohtaisia aiheita. Viimeiset noin 10 sivua taas muodostavat yleensä lehden kulttuuriosion, jossa on tavallisesti erilaisia kulttuuriarvosteluja ja -haastatteluja. Tutkimuskysymykseni kannalta yleensä siis lähinnä lehden ensimmäinen osio on kiinnostava. Lehden tavallista rakennetta kuitenkin rikotaan välillä, erityisesti tuplanumeroiden yhteydessä.

Tutkimusanalyysini osalta on myös hyvä huomata, että TIME-lehdestä painetaan erilaiset versiot eri markkina-alueille. Itse olen käyttänyt aineistonani lehden eurooppalaista versiota. Asiasisällöltään lehden kaikki painokset ovat samanlaisia, mutta lehden kansikuvat ja mainokset vaihtelevat eri markkina-alueilla. Oman tutkimukseni lukemisen kannalta nämä erot ovat triviaaleja, mutta ne saattavat tulla esille niin kutsuttujen kansikuvajuttujen yhteydessä. Viitattessani analyysissäni kansikuvajuttuun, viitataan siis juuri lehden eurooppalaisen numeron kansikuvajuttuun.

Erilaisten vaihtuvien kirjoittajien kirjoittamien juttujen lisäksi TIME-lehdessä oli tarkastelujaksoni aikana joitakin samojen ihmisten kirjoittamia toistuvia kolumnityyppisiä palstoja. Näistä oman tutkimukseni kannalta erityisen kiinnostava on politiikantoimittaja Joe Kleinin säännöllisesti kirjoittama *In the Arena* -kolumnisarja. Kolumni on lehden ainoa säännöllisesti toistuva, pelkästään politiikkaan erikoistunut kolumni. Kolumnin kantaottavan luonteen vuoksi Kleinillä onkin merkittävä rooli siinä, millainen narratiivi Trumpin vaalikampanjasta lehdestä kokonaisuutena lukijalle välittyy.

Leipätekstin selkeyttämisen vuoksi olen viitannut aineistooni lainauksia lukuun ottamatta alaviitteillä. Luettelo kaikista tutkimuksessani viitatuista yksittäisistä artikkeleista löytyy lähdeluettelon yhteydestä.

1.3. Metodologia: Kenneth Burke ja narratiivianalyysi

Tutkimusmetodini pohjautuu Kenneth Burken ajatukseen dramatiikan viisikulmiosta, jonka Burke esittelee vuonna 1969 julkaistussa teoksessaan *A Grammar of Motives*. Burken

mukaan kaikki ihmisten toiminta voidaan johtaa lopulta viiteen peruskäsitteeseen: toiminta (act), tilanne (scene), toimija (agent), tapa (agency) ja tarkoitus (purpose). Toiminta kertoo mitä teossa tai ajatuksessa tapahtuu. Tilanne viittaa toiminnan taustaan, eli esimerkiksi aikaan ja paikkaan. Toimija tarkoittaa toiminnan suorittajaa. Tapa kertoo millä keinoin tai välinein toiminta suoritettiin. Tarkoitus taas viittaa teon taustalla oleviin motiiveihin. Burke jätti tarkoituksella käsitteidensä määrittelyn melko avoimeksi, mutta olennaista on ymmärtää, että Burken mielestä ihmisen toiminnasta voidaan aina antaa ainakin jonkinlainen vastaus kaikkiin viiteen kysymykseen. (Burke 1969, xv-xix.)

Burken teoriaa soveltaessa on myös tärkeää sisäistää, että Burke ajatteli käsitteitään huomattavasti laajemmassa mielessä kuin miten käsitteitä usein arkikielessä käytetään. Esimerkiksi toimija ei Burken ajattelussa ole välttämättä ihminen, vaan se voi tarkasteltavasta tilanteesta riippuen olla yhtä hyvin vaikkapa aatesuuntaus tai historiallinen tapahtuma. Samat ihmiset, esineet, asiat ja niin edelleen voidaan luokitella eri yhteyksissä Burken teorian eri lokeroihin. (Burke 1969, xx-xxi.)

Burken ajatus termien monimuotoisuudesta tulee ehkäpä parhaiten ilmi Burken omasta sota-esimerkistä. Burken mukaan sota voi olla eri näkökulmista katsottuna yhtä aikaa tapa saavuttaa tavoitteita, kollektiivinen toiminta joka koostuu lukuisista yksilöiden toiminnoista, tarkoitus niille jotka haluavat sotaan sodan itsensä vuoksi, tilanne kaikille sotaan osallistuville sotilaille ja toimija mytologisissa kertomuksissa. (Burke 1969, xx.)

2. Taustoitus

2.1. Yhdysvaltain presidentinvaalijärjestelmä

Yhdysvalloissa presidentinvaalit ovat nykyisin käytännössä kaksiosaiset. Vaalien ensimmäisen vaiheen muodostavat esivaalit, joissa kumpikin pääpuolue valitsee itselleen ehdokkaan päävaaleja varten. Esivaalikäytännöt vaihtelevat osavaltioittain ja puolueittain, mutta esivaalien jälkeen pidettävän puoluekokouksen jälkeen kummallakin puolueella on oma ehdokas, jotka asettuvat päävaaleissa toisiaan vastaan. Päävaaleissa käytetään valitsijamiesjärjestelmää, jossa äänioikeutetut kansalaiset äänestävät valitsijamiesten kautta kannattamaansa ehdokasta. Mainea ja Nebraskaa lukuun ottamatta osavaltiossa enemmistön äänistä saanut ehdokas voittaa kaikki osavaltion valitsijamiehet itselleen. (USAGov 2020.)

Kahden pääehdokkaan ja useimmissa osavaltioissa käytössä olevan vaalitavan vuoksi presidentinvaaliehtokkaat keskittävät käytännössä resurssinsa muutamisiin tärkeisiin osavaltioihin ja jättävät vähemmän tärkeät osavaltiot vähemmälle huomiolle. Yhdysvaltain vaalijärjestelmässä ehdokkaiden ei käytännössä kannata kampanjoida sellaisissa osavaltioissa, joissa he todennäköisesti tulevat voittamaan tai häviämään vastaehdokkaansa selvästi. Sen sijaan valtaosa resursseista on järkevää keskittää sellaisiin niin kutsuttuihin vaa'ankieliosavaltioihin, joissa enemmän ääniä saava ehdokas ei ole etukäteen suhteellisen varmasti tiedossa. (Belenky 2016, 75–77.)

Esimerkiksi Alaskassa republikaanit ovat vuodesta 1968 lähtien voittaneet kaikki presidentinvaalit, yleensä vielä hyvin selvällä marginaalilla (270towin.com 2020). Tämän, Alaskan pienen valitsijamiesmäärän sekä Alaskan syrjäisen sijainnin vuoksi kummankaan puolueen pääehdokkaan ei käytännössä kannata käyttää juuri lainkaan resurssejaan Alaskassa kampanjoimiseen.

Vuoden 2016 presidentinvaaleihin liittyvien narratiivien ymmärtämiseksi on tiedettävä joitakin tärkeitä päivämääriä vaalikampanjan ajalta. Demokraattien presidenttiehdokkaaksi myöhemmin valittu Hillary Clinton aloitti kampanjoinnin virallisesti 12. huhtikuuta 2015. Trumpin vaalikampanja alkoi hieman myöhemmin, 16. kesäkuuta. Republikaanien ensimmäinen televisioväittely käytiin 6. lokakuuta, jolloin Trump herätti kohua toimittaja

Megan Kellyyn kohdistuneilla kommenteillaan. Esivaalien ensimmäinen äänestys järjestettiin Iowassa 1. helmikuuta 2016. Viimeiset Trumpin merkittävät vastaehdokkaat lopettivat kampanjoinnin 3. toukokuuta, minkä myötä Trumpista tuli republikaanien de facto pääehdokas. 7. lokakuuta julkisuuteen vuoti niin kutsuttu Access Hollywood -nauha, jossa Trump sanoo voivansa tähtenä tehdä naisille mitä tahansa. Vaalit päättyivät 8. marraskuuta järjestettyyn vaalipäivään. (Gambino & Pankhania 2016)

Vuoden 2016 presidentinvaalien ehdokaskentän ainoa selvästi tavallisesta poikkeava ehdokas oli Donald Trump. Trump ei ollut ennen presidentinvaalien voittamista ollut toiminut päivääkään ammattipoliitikkona. Trump tunnettiin ennen vaaleja varakkaana liikemiehenä, seurapiirijulkimona ja tosi-tv-tähtenä. Erityisen merkittävää Trumpin julkisen persoonan luomisen kannalta oli hänen *Diili*-tosi-tv-ohjelmansa. Sarjassa Trump esitti menestyvää liikemiestä, jolla ei ollut aikaa kohteliaisuuksille ja jonka tunnuslause oli ”you’re fired”. Trump toisti tätä roolia edelleen myös 2016 presidentinvaaleissa. (Winberg 2017, 3, 6.)

2.2. Median ja politiikan välinen suhde

Varsinkin Suomessa joukkoviestimiä kuvaillaan usein politiikasta riippumattomaksi toimijaksi, jotka politiikkaan osallistumisen sijaan valvovat poliitikkoja. Suomessa esimerkiksi luonnehdinta joukkoviestimistä ”neljäntenä valtiomahtina” lainsäädäntö-, toimeenpano- ja tuomiovaltaa valvovana tahona on yleinen. (Nieminen ja Nordenstreng 2012, 320–322.)

Yhdysvalloissa yleinen suhtautuminen joukkoviestimiin on huomattavasti Suomea avoimemmin politisoitunut. Osa merkittävimmistä sanomalehdistä ja uutiskanavista voidaan melko selkeästi jakaa niiden poliittisen linjan mukaan oikeisto-vasemmisto- tai liberaali-konservatiivi-akselilla. TIME-lehden kohdalla kysymys ei kuitenkaan ole aivan yksiselitteinen, koska lehteä ei pidetä samalla tavalla leimallisesti liberaali- tai konservatiivimyönteisenä kuin esimerkiksi MSNBC- tai FOX-uutiskanavia.

Joukkoviestinten poliittisia linjauksia voidaan tutkia monella eri tapaa, joista jokaiseen liittyy erilaisia ongelmia. Nähdäkseni yksinkertaisimman ja luotettavimman tavan tarjoaa lukijakuntaan perustuva analyysi. Analyysi perustuu yksinkertaiseen perusajatukseen siitä, että Yhdysvalloissa tiedotusvälineet ovat poliittisia ja ihmiset seuraavat mieluiten heidän omia poliittisia mielipiteitään mukailevia joukkotiedotusvälineitä (Sutter 2012, 3522–3523).

Teoriaa on sovellettu TIME-lehden kohdalle ainakin kerran vertaamalla lehden levikkiä eri markkina-alueilla vuonna 1997 siihen, miten samoilla alueilla äänestettiin demokraattien Bill Clintonia vuoden 1996 presidentinvaaleissa. Tutkimuksessa löydettiin tilastollisesti merkittävä korrelaatio Clintonin kannatuksen ja TIME-lehden levikin väliltä. Korrelaatio oli myös merkittävästi suurempi kuin yhdysvaltalaislehdillä keskimäärin. (Sutter 2012, 3524, 3531.)

Median politisoitumisen lisäksi Yhdysvalloissa myös kansalaisten yleinen luottamus mediaan on heikkoa: esimerkiksi Trumpin valinnan jälkimainingeissa vuonna 2017 tehdyssä kyselyssä vain 38 % vastaajista kertoi luottavansa yhdysvaltalaismediaan yleensä (Fletcher, Kalogeropoulos, Levy, Newman ja Kleis 2017, 102–103). Kyseessä ei ole uusi ilmiö, vaan yhdysvaltalaisten luottamus maan mediaan on osa pitkäaikaista trendiä. Esimerkiksi Yhdysvalloissa tehtyjen kyselytutkimusten perusteella amerikkalaisten luottamus mediaan vaikutti olevan korkeimmillaan 1970-luvun lopulla, minkä jälkeen se on laskenut tasaisesti. (Hayes 2019, 4, 10)

Vaikka media varsinkin Suomessa haluaakin esittäytyä näennäisesti riippumattomana, niin on selvää, että tiedotusvälineet ovat tiedonvälitystyötä tehdessään myös itse poliittisia toimijoita. Erityisesti uutisoidessaan politiikasta joukkoviestimet tekevät jatkuvasti valintoja sen suhteen, mitä asioita joukkoviestimissä otetaan käsiteltäviksi, kuinka paljon mitäkin asiaa käsitellään ja mihin sävyyn uutisia kirjoitetaan. Näillä ratkaisuillaan tiedotusvälineet ovat mukana luomassa ”poliittista todellisuutta”, eli kansalaisten yleistä mielikuvaa ajankohtaisista yhteiskunnallisista kysymyksistä (McNair 1995, 67–69). Media ei siis vain yksisuuntaisesti raportoi siitä mitä politiikassa milloinkin tapahtuu, vaan median ja politiikan suhde on pikemminkin kaksisuuntainen: joukkoviestimet kyllä kertovat mitä politiikassa tapahtuu, mutta näin tehdessään ne myös vaikuttavat siihen, mitä politiikassa tapahtuu seuraavaksi. (McNair 1995, 45.) Esimerkiksi mediatutkija John Street

on esittänyt, että massamedian koko poliittisen tiedonvälityksen olemassaolon perusta on ajatus siitä, että se tiedonvälityksen lisäksi muokkaa aktiivisesti ihmisten kuvaa maailmasta (Street 2001, 80).

On myös huomattava, että yhdysvaltalaisen tiedotusvälineiden luoma kuva maan politiikasta ei vastaa sitä kuvaa, mikä monilla amerikkalaisilla on maan politiikasta. Esimerkiksi politiikantutkija Zachary Hayes on nostanut esille, että New York Timesin ja Washington Postin kaltaiset suuret yhdysvaltalaismediat uutisoivat tietyistä poliittisista teemoista melko yksipuolisesti, vaikka samat kysymykset jakaisivat amerikkalaisten mielipiteitä rankasti. Hayesin mukaan erityisesti maahanmuuttoa ja ilmastonmuutosta käsittelevien kyselytutkimusten perusteella amerikkalaisten suhtautuminen näihin kahteen kysymykseen on jyrkästi jakautunut, vaikka samaan aikaan New York Times ja Washington Post uutisoivat kysymyksistä pääosin yhdestä näkökulmasta. (Hayes 2019, 10–15.) Tämän ongelman välttääkseni olenkin omassa tutkimuksessani pyrkinyt käsittelemään presidentinvaaleihin liittyvää uutisointia pelkkänä yhden tiedotusvälineen tekemänä tulkintana tapahtumien kulusta, joka ei ole sen enempää tosi tai epätosi kuin mikään muukaan presidentinvaalien kulusta tehty tulkinta.

Yhden kiinnostavan näkökulman tiedotusvälineiden rooliin politiikkaa käsittelevässä uutisoinnissa tarjoaa journalismin parissa suosittu ajatus tiedotusvälineistä eräänlaisina tiedonvälityksen portinvartijoina. Ajatus viittaa metaforaan, jossa tiedotusvälineet vartioivat kuvitteellista tiedon porttia, minkä läpi ajatukset kulkeutuvat suurten ihmisjoukkojen tietoisuuteen. (Shoemaker 1991, vii-vii.)

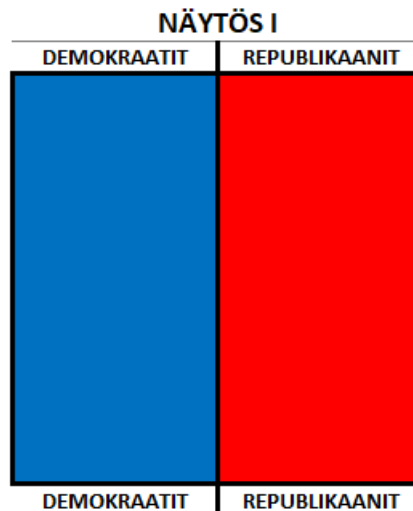
Portinvartijana toimiminen on tiedotusvälineille välttämätöntä, sillä yksikään tiedotusväline ei voi julkaista kaikkea näkemäänsä materiaalia. (Shoemaker 1991, 1–2.) Tiedotusvälineiden on siis pakko tehdä rajauksia sen suhteen, mitä tietoja ne päättävät julkaista tai jättää julkaisematta. Tässä tilanteessa tiedotusvälineet taas käyttävät huomattavaa poliittista valtaa. Toisaalta on kuitenkin hyvä huomioida, että tiedotusvälineet eivät ole portinvartijuuden suhteen kaikkivoipaisia. Varsinkin sosiaalisen median vahva nousu edellisen reilun vuosikymmenen aikana on murentanut perinteisten tiedotusvälineiden monopoliasemaa tiedonvälityksen portinvartijoina. Vuoden 2016 presidentinvaalien yhteydessä puhuttiinkin paljon disinformaation leviämisestä juuri sosiaalisen median kautta (esim. Napoli & Dwyer 2018, 592–593).

3. Näytös I: Demokraatit ja republikaanit toisiaan vastaan

Aineistoni tarkkailujakso alkaa vuoden 2015 alusta, jolloin presidentinvaalikamppailu oli vasta alkamassa. Vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla vaalikampanjointi oli TIME-lehden uutisoinnin perusteella melko tavanomaista ja rauhallista. Kärkiehdokkaat koostuivat lähinnä perinteisistä pitkän linjan poliitikoista, eikä Trumpin mukaantuloa vielä ennen loppukesää 2015 juurikaan huomioitu.

Vaalikamppailun alkuvaiheessa lehti tarjoilee presidenttikamppailusta kuvan, jossa on käynnissä kaksi kamppailua. Näistä ensimmäinen käsittelee demokraattien esivaaleja, jotka näyttävät TIME-lehden alkuvaiheen uutisoinnissa Hillary Clintonin suoralta marssilta kohti nimitystä puolueensa presidenttiehdokkaaksi. Toinen kamppailu taas käsittelee republikaanien esivaaleja, joissa useat tasaväkkiset kärkiehdokkaat kamppailevat suosiosta ja samaan aikaan heidän taustallaan pyörii vielä useita vähemmän todennäköisiä marginaaliehtokkaita. Vaaliuutisointi on siis luonteeltaan hyvin yksiulotteista.

Jos esivaalikamppailusta tässä vaiheessa esitetyn narratiivin kuvaisi visuaalisessa muodossa, näyttäisi se likimain tältä:

Kuva 1: Vaalinarratiivi ensimmäisessä näytöksessä

Palaan narratiivien visuaaliseen muotoon tutkimukseni myöhemmissä luvuissa.

3.1. Demokraatit eli Hillary Clinton vaalikampanjan alkuvaiheessa

Vaikka Yhdysvalloissa presidentin virkakausi on vain neljän vuoden mittainen, ovat presidentinvaalikampanjat Yhdysvalloissa verrattain hyvin pitkiä. Ensimmäinen presidentinvaaleihin liittyvä uutinen¹ löytyi jo tarkasteluajanjaksoni toisesta numerosta, joka on päivätty 26. tammikuuta 2015. Juttu on vain yhden sivun mittainen Rana Forooharin kolumni, jonka otsikko *Tilting at Hillary: Elizabeth Warren may not run, but she can yank the Democratic front runner to the left* tiivistää kuitenkin erittäin hyvin sen, millaiset lähtökohdat demokraattien esivaaleissa olivat. Kolumnissaan Foroohair arvioi, että Warrenin rooli vaaleissa tulee olemaan lähinnä Hillary Clintonin pakottaminen lähemmäs politiikan vasenta laitaa.

Vaikka ensimmäisiin esivaaleihin oli vielä aikaa reilusti yli vuosi eikä Clinton ollut vielä edes aloittanut omaa kampanjaansa, suhtauduttiin Clintoniin lehdessä jo lähes varman presidenttiehdokkaan tavoin. On kuvaavaa, että siinä missä republikaanien esivaalikamppailusta kamppailu-sanan varsinaisessa merkityksessä kirjoitettiin tarkastelujaksolla ensimmäisen kerran² jo helmikuussa 2015, kirjoittaa Joe Klein vielä 15.6.2015 julkaistussa kolumnissaan *Democrats Get a Primary*³ seuraavaa:

Indeed, the entry of [Martin] O'Malley and Vermont's Bernie Sanders into the [Democratic primary] race during the last week of May produced something of an energy jolt among Democrats, who have a preternatural need for a horse race, even when the horses are lame... (TIME 15.6.2015, 42.)

Burkelaisittain ajateltuna lehden uutisoinnissa on tässä vaiheessa vaalikamppailua vain yksi oikea toimija, Hillary Clinton, jonka ympärillä kaikki muu pyörii. Esimerkiksi edellisessä lainauksessa O'Malley'n ja Sandersin ainoana roolina nähdään Clintonin kirittäminen esivaalikelppailussa. Sanders ja O'Malley ovat Clintonin tähdittämän

¹ TIME 26.1.2015, s. 35: Foroohar, Rana: "Tilting at Hillary"

² TIME 16.2.2015, s. 8-9: Miller, Z.: "See How They Run"

³ TIME 15.6.2015, s. 42: Klein, J.: "Democrats Get a Primary"

näytelmän statistteja, joilla ei ole arvoa itsenäisinä toimijoina. Heidän ainoa tehtävänsä on kirittää Clintonia matkalla kohti maalia, eikä kukaan edes oleta heidän kykenevän oikeasti haastamaan Clintonia.

TIME ei ollut ainoa yhdysvaltalaismedia, joka piti Clintonin valintaa demokraattien presidenttiehdokkaaksi varmana jo kauan ennen vaaleja. Esimerkiksi New York Times palkkasi jo heinäkuussa 2013 Hillary Clintonia varten oman erityistoimittajan, ja esimerkiksi lehden kolumnisti Amy Chozick julisti heti Clintonin kampanja-avauksen jälkeen tämän olevan demokraattien todennäköinen presidenttiehdokas. Demokraattien esivaalien osoittauduttua myöhemmin odotettua tiukemmiksi lehden sisällä käytiinkin retroperspektiivissä keskustelua siitä, miten lehden suhtautuminen Clintoniin esivaalien voittajana jo reilusti ennen vaalien alkamista vaikutti vaaliuutisointiin. (Barbaro 2020.)

Varsinkin vaalikamppailun myöhemmän vaiheen Trumpin kampanjan kannalta on kuitenkin kiinnostavaa se tapa, jolla Clintonin kampanjasta ennen Trumpin ehdolle asettumista uutisoitiin. Esimerkiksi 23.2.2015 päivätyssä numerossa TIME julkaisi viisi sivua pitkän reportaasin⁴ *Go Time for Hillary*, jossa kerrottiin millaista kampanjatiimiä Clinton oli parhaillaan kokoamassa. Jutussa kerrotaan muun muassa, että Clintonin tuleva kampanjapäällikkö Robdy Mook on kokoamassa Clintonille tiimiä, joka koostuu parhaista ”strategikoista, teknikoista, johtajista ja myyntimiehistä” (em., 24), joita Clinton ja Barack Obama tuntevat. Jutussa käydään lähes ansioluettelomaiseen tapaan läpi kaikkia niitä saavutuksia, joita Clintonin tiimiin valitut politiikan superammattilaiset ovat saaneet aikaiseksi: yksi keräsi Obamalle yli 500 miljoonaa dollaria vaalirahoitusta vuonna 2012, toinen oli vastuussa Obaman onnistuneesta hyökkäysmainoksesta Clintonia vastaan Iowan esivaaleissa 2008 ja niin edelleen.

Clintonin (tulevan) kampanjan ammattimaisuutta ja laskelmallisuutta korostetaan myös 23.3.2015 julkaistun lehden pitkässä kansikuvajutussa *The Clinton Way*⁵, jossa käydään läpi Bill ja Hillary Clintonin tapaa toimia politiikassa. Jutun pääsanoma tulee hyvin ilmi seuraavasta lainauksesta:

⁴ TIME 23.2.2015, s. 22-26: Scherer, M.: ”Go Time for Hillary”

⁵ TIME 23.3.2015, s. 20-25: Drehle, D. V.: ”The Clinton Way”

The story of the Clinton rule book is a long and Gothic yarn, with its roots in the loam of human nature: lust, money, ambition, idealism. The mix of those last two – ambition and idealism – put the young Bill and Hillary Clinton on the path of politics a half-century ago. The first two – lust and money – posed significant obstacles in their way. (TIME 23.3.2015, 23)

Artikkelissa Hillary Clintonin tapaa tehdä politiikkaa kuvataan samaan tapaan ammattimaiseksi kuin 23.2.2015 julkaistussa artikkelissa *Go Time for Hillary*, mutta tällä kertaa huomattavasti negatiivisemmasta näkökulmasta. Siinä missä 23.2.2015 artikkelissa ammattimaisen kampanjointitiimin kokoaminen nähtiin lähtökohtaisesti neutraalina asiana, mutta tässä artikkelissa tuodaan ensimmäistä kertaa kunnolla esille Clintonien laskelmalliseen ammattimaisuuteen perustuva ristiriitaisuus: Clintonit ovat toisaalta päässeet vallankahvaan kiinni intohimonsa ja idealisminsa ansiosta, mutta toisaalta samaan aikaan heidän yrityksensä lujittaa ja käyttää hyväksi omaa valta-asemaansa ovat johtaneet lukuisiin eettisesti arveluttaviin skandaaleihin.

Artikkeli on myös sikäli kiinnostava Hillary Clintonin vaalikampanjan kannalta, että siinä Bill Clintonin presidenttikauden ongelmat liitetään osaksi Hillary Clintonia:

Along with her husband ... Hillary Clinton is the co-creator of a soap-operatic political universe in which documents vanish, words like *is* take on multiple meanings and foes almost always overplay their hand. (TIME 23.3.2016, 22.)

Lainauksessa Hillary Clinton rinnastetaan vahvasti hänen miehensä presidenttikautta ravistelleisiin ongelmiin: kadonneet dokumentit viittaavat Bill Clintonin taloudellisia epäselvyyksiä ruutineeseen Whitewater-skandaaliin 1990-luvun alussa, olla-verbin merkityksistä väittely taas Bill Clintonin yritykseen kiemurrella irti ikävästä kysymyksestä Monica Lewinsky -seksiskandaalin yhteydessä 1998. Samanlainen Billin ja Hillaryn rinnastava narratiivi toistuu useasti myös myöhemmässä kampanjointiuutisoinnissa.

Hillary Clintonin vaalikampanjan alkuvaihetta käsittelevä uutisointi muodostaa mielestäni Burken ajatusmaailman läpi tarkasteltuna melko koherentin kokonaisuuden. Tämän narratiivin keskiössä on tietysti toimijana Hillary Clinton, jonka käyttäytymiseen

vaikuttavat huomattavasti myös erilaiset hänen ympärillään pyörivät politiikan vanhat ammattilaiset, erityisesti hänen miehensä Bill Clinton. Tapahtuman tilannekehityksenä toimii tietysti Hillary Clintonin asema demokraattien esivaalien tähtiehdokkaana ja puolueen hyvin todennäköisenä valintana presidenttiehdokkaaksi. Bernie Sandersin ja Martin O'Malley'n roolina on toimia pelkkänä taustana Clintonille, eikä heitä juuri nähdä itsenäisinä toimijoina.

Erityisen kiinnostava on kuitenkin mielestäni se toiminnan tapa, jota TIME-lehden uutisointi tässä vaiheessa liittyy Hillary Clintoniin. Clintonin toimintatapa nähdään hyvin ammattimaisena, laskelmoivana ja päämäärätietoisena. Lehden jutuissa annetaan toistuvasti Clintonista sellainen kuva, että hän on suunnitellut tiensä presidentiksi valmiiksi jo kauan ennen muodollisen kampanjointi-ilmoituksen tekemistä. Tämä tulee kiinnostavaksi varsinkin kampanjointiuutisoinnin myöhemmässä vaiheessa, kun TIME-lehden uutisoinnissa aletaan liittämään Donald Trumpiin selkeästi erilaisia toiminnan tapoja.

Toiminnan tarkoitukselle ei sen sijaan ole löydettävissä uutisoinnista yksiselitteistä vastausta. Osassa artikkeleita Clintonin tarkoitusperät käsitetään hyvin suppeasti: esimerkiksi kampanjatiimin kokoamista käsittelevässä artikkelissa Clintonin päämotiivina nähdään puhdas vaalien voittaminen. Toisaalla kuitenkin esimerkiksi *The Clinton Way* -artikkelissa Clintonin toiminnalle onnistutaan löytämään peräti neljä erilaista tarkoitusperää – intohimo, idealismi, himo ja raha –, joista artikkelissa korostetaan erityisesti kahta viimeistä. Clintonin osallistuminen vaaleihin nähdään siis uutisoinnissa ajoittain osana suurempaa tarinaa, jossa Clintonin toimintaa ohjaavana motiivina on pelkkien vaalien lisäksi myös yleisemmin valta ja siihen liitetyt ominaisuudet.

3.2. Republikaanit vaalikamppailun alkuvaiheessa

Siinä missä Clintoniin suhtauduttiin demokraattien lähes varmana presidenttiehdokkaana jo kauan ennen esivaalien alkamista, näyttäytyi republikaanien esivaalikenttä TIME-lehden uutisoinnissa vielä tässä vaiheessa paljon monipuolisemmalta. Ensimmäinen tarkastelujaksolle osuva republikaanien ehdokasasettelua käsittelevä juttu ilmestyi lehden

16.2.2015 julkaistussa numerossa. ”See How They Run”⁶ -nimellä otsikoitu juttu on yhden aukeaman kokoinen graafinen esitys, jossa on esitelty 16 republikaanien potentiaalista ehdokasta, mukaan lukien joitakin hyvin spekulatiivisia ehdokkaita. Erityisen kiinnostavaa on, että Trumpin nimi ei vielä tässä jutussa ole noussut esille.

Ylipäättänsä lehden uutisointi republikaanien eri ehdokkaista on varsin monipuolista, varsinkin kun sitä vertaa demokraattien ehdokkaita käsittelevään uutisointiin. Heinäkuuhun 2015 mennessä TIME oli julkaissut henkilökuvia lukuisista republikaaniehdokkaista: Jeb Bushista⁷, Scott Walkerista⁸, Chris Christiestä⁹, Carly Fiorinasta¹⁰ sekä John Kasichista¹¹, joiden lisäksi myös Rand Paulin vaalikampanjaa oltiin käsitelty useamman oman jutun verran^{12 13}.

TIME-lehden uutisointia republikaanien esivaalikamppailun alkuvaiheesta voisi luonnehtia hyvin yhdysvaltalaisessa journalismintutkimuksessa käytetyllä käsitteellä ”laukkakisajournalismi” (”horse race journalism”). Käsitteellä viitataan uutisointiin, jossa vaalit mielletään eri kilpailijoiden väliseksi kuvaannolliseksi urheilukilpailuksi; ehdokkaiden varsinaisten poliittisten ohjelmien sijaan uutisoinnin huomio keskittyy esimerkiksi ehdokkaiden kannatusmittauksiin. Tämän tyyppinen uutisointi on yhdysvaltalaisessa politiikkajournalismissa yleistä: esimerkiksi William Benoit, Kevin Stein ja Glenn Hansen osoittivat New York Timesin vuosien 1952–2000 presidentinvaaleja tutkineessa sisältöanalyysissään, että laukkakisajournalismi oli lähes kaikissa vaaleissa lehden ylivoimaisesti yleisin vaaliuutisoinnin muoto (Benoit ym. 2005, 362-363).

Jos burkelaisittain ajatellen demokraattien esivaaleissa oli tässä vaiheessa yksi selkeä päätoimija (Hillary Clinton) ja sarja tätä tukevia statisteja, ei republikaanien esivaalitentillä ole yhtä niin selkeää päähenkilöä, jonka ympärille kaikki narratiivit muodostuisivat. Sen sijaan republikaanien esivaalitentillä on useita kohtuullisen

⁶ TIME 16.2.2015, s. 8-9: Miller, Z.: ”See How They Run”

⁷ TIME 16.3.2015, s. 24-31: Altman, A. & Miller Z.: ”Next in Line”

⁸ TIME 30.3.2015, s. 20-24: Edwards, H.: ”Playing to Win”

⁹ TIME 13.4.2015, s. 11: Miller, Z. & Raton, B.: ”Brave New Strategy”

¹⁰ TIME 22.6.2015, s. 14-15: Miller, Z. & Scherer, M.: ”The tireless drive that’s earning Carly Fiorina a second look”

¹¹ TIME 29.6.2015, s. 14: Miller, Z.: ”John Kasich”

¹² TIME 20.4.2015, s. 8: Altman, A.: ”Theory of Evolution”

¹³ TIME 22.6.2015, s. 23: Klein, J.: ”Chatty and thoughtful, Rand Paul has already changed the 2016 race”

tasaväkisiä toimijoita, jotka pyrkivät erilaisilla tavoilla luomaan itsestään republikaanien esivaalien päätoimijaa.

Ensimmäinen löytämäni maininta Donald Trumpin mahdollisesta presidenttiehdokkuudesta löytyy 1.6.2015 päivätystä numerosta, jossa Joe Klein käsittelee kolumnissaan *An Explosion of Hot Air*¹⁴ republikaanien laajaa esivaaliehdokkaiden kirjoa. Maininta on lyhyt, mutta se tiivistää hyvin sen tavan, jolla Donald Trumpin ehdokkuuteen aluksi TIME-lehden uutisoinnissa suhtauduttiin:

Nothing much is going on right now in the 2016 presidential campaign – unless you’re a Republican political junkie, in which case every day is Christmas or, perhaps, Halloween. Did you know that Donald Trump might actually run this time, instead of using our nation’s highest office to promote his reality-TV show? (TIME 1.6.2015, 14.)

Kleinin kolumnissa Donald Trumpin potentiaalinen presidenttiehdokkuus kuitataan yhdellä virkkeellä, jonka tehtävä kolumnissa on lähinnä toimia Kleinin vitsin kärkenä republikaanien monenkirjavasta ehdokasjoukosta. Vitsinsä jälkeen Klein käy samalla tavalla läpi pari muuta epätodennäköiseltä vaikuttavaa esivaaliehdokasta (George Patakin ja John Boltonin), joiden jälkeen Klein käy vakavammalla otteella läpi viisi muuta ehdokasta, jotka hänen mielestään ovat selkeästi vakavasti otettavampia. Näitä ehdokkaita ovat Jeb Bush, Marco Rubio, Carly Fiorina, Rand Paul ja Lindsey Graham.

On kiinnostavaa, miten vähän huomiota TIME-lehden artikkeleissa annetaan Donald Trumpille tämän vaalikampanjan alkuvaiheessa, vaikka hänen kommenttinsa ovatkin hyvin provosoivia. Vaikka lähes jokaisessa lehden numerossa puhutaankin jo kesällä 2015 vaaleista, niin Kleinin kolumnin jälkeen seuraava maininta Trumpin vaalikampanjan olemassaolosta löytyy vasta kolme numeroa myöhemmin, tällöinkin pelkämästä sivulauseesta Carly Fiorinaan keskittyvässä jutussa¹⁵:

¹⁴ TIME 1.6.2015, s. 14: Klein, J.: "An Explosion of Hot Air"

¹⁵ TIME 22.6.2015, s. 14-15: Miller, Z. & Scherer, M.: "The tireless drive that's earning Carly Fiorina a second look"

While a handful of Republican candidates are polling in the double digits in states like Iowa and New Hampshire, Fiorina is jockeying inside the second tier of also-rans like Donald Trump, Rick Perry, ... (TIME 22.6.2015, 15.)

Artikkelissa itsessään mainitun arvion mukaan Fiorinan kannatus pyöri artikkelin kirjoitushetkellä noin 2 % tuntumassa, joten Trumpia ei selvästikään pidetä lehden uutisoinnissa vielä millään tapaa varteenotettavana ehdokkaana.

Vastaavanlainen suhtautuminen toistuu myös seuraavassa Trumpin vaalikampanjaan liittyvässä maininnassa kahta numeroa myöhemmin 6.7.2015¹⁶. Vajaan kahden sivun mittainen artikkeli kertoo republikaanien esivaaliehdokkaiden suhtautumisesta latinoihin. Jutun päähuomio on Jeb Bushin yrityksissä houkutella latinoäänestäjiä, mutta jutussa käydään läpi lyhyesti useiden muiden ehdokkaiden suhtautumista latinoihin. Donald Trump on mahtunut artikkeliin jälleen pelkkänä sivuhuomiona:

Lately the jeering voices [against immigration] have been muted and belong to fringe figures like Donald Trump, who announced his campaign by describing most Mexicans who cross the border as criminals and rapists. ("Some, I assume, are good people", he added in an aside.) (TIME 6.7.2015, 16.)

Trumpin provosoivan kommentin jääminen näin vähälle huomiolle on mielenkiintoista varsinkin kun ottaa huomioon, kuinka usein media – TIME mukaan lukien – otti asian esille vaalien myöhäisemmässä vaiheessa. Tässä vaiheessa poliittista näytelmäämme Trump on kuitenkin erilainen toimija kuin mitä hän on näytelmän myöhäisemmässä vaiheessa, minkä vuoksi hänen sanomisiinsa suhtaudutaan lehden uutisoinnissa eri tavalla. Koska Trump oli kampanjan alkuvaiheessa "second tier [candidate]", "also-ran" ja "fringe figure", hän pystyi laukomaan presidenttiehdokkaalle yleisesti sopimattomaksi koettuja kommentteja ilman, että se herätti mediassa isompia vastalauseita. Vaalinarratiivien muututtua vaalikamppailun edetessä tilanne tietysti muuttui ja Trumpin epäsovivina pidettyihin kommentteihin alettiin kiinnittämään vaalien myöhäisemmässä vaiheessa huomattavan paljon huomiota.

¹⁶ TIME 6.7.2015, s. 16-17: Elliot, P.: "GOP candidates take new 'Sí se puede' approach to Latinos"

Loukkaavalla kielenkäytöllä on yhdysvaltalaisessa poliittisessa retoriikassa pitkät perinteet. Donald Trumpin presidentinvaaleissa käyttämää retoriikkaa tutkineen Oscar Winbergin mukaan presidenttiehdokkaat ovat tavallisesti vältelleet loukkaavaa kielenkäyttöä ja jättäneet esimerkiksi vastaehdokkaan haukkumisen varapresidenttiehdokkaansa tai tukijoidensa tehtäväksi. Donald Trumpin vaalikamppailun aikana käyttämä retoriikka olikin loukkaavuudessaan Winbergin mukaan aivan ennenkuulumatonta. (Winberg 2017, 2-6.)

Jos tarkastelisimme republikaanien esivaalista luotua narratiivia TIME-lehdessä heinäkuun 2015 alkupuolella Burken viisikulmion kautta, niin itse jakaisin narratiivin monilukuisen ehdokasjoukon kahtia. Kahtiajaon ensimmäisellä puolella ovat sellaiset Jeb Bushin kaltaiset ehdokkaat, joihin suhtaudutaan vakavasti ja joiden kampanjointia seurataan tiiviisti. He ovat Burken termin toimijoita, näytelmätermin päähahmoja, joihin lehden lukija kiinnittää huomionsa.

Samaan aikaan kun nämä päähahmot vievät katsojien huomion, häärää heidän taustallaan liuta muita ehdokkaita, jotka toimivat taustalla Sandersin ja O'Malleyn tapaan pelkkänä kulissina. Tällaisia ehdokkaita ovat tietysti Donald Trump ja muut toiseutta edustavat ehdokkaat, kuten esimerkiksi ääri-libertaristina tunnettu Rand Paul. Heidän tärkein funktionsa lehden uutisoinnissa on vain toimia vertailukohtana vakavasti otettaville ehdokkaille.

Koska republikaanien esivaaleissa ei ole vielä tässä vaiheessa yhtä niin selkeää kärkiehdokasta kuin demokraattien esivaaleissa, jää toimijoiden toiminnan tarkoitus uutisoinnissa vielä paljon demokraatteja pinnallisemmaksi. Siinä missä samoihin aikoihin osassa jutuista Hillary Clintonille tarjoihti jo hyvinkin abstrakteja motiiveja omalle toiminnalleen, ei republikaaniehdokkaiden kohdalla olla syvennytty vielä yhtä kovasti presidenttiehdokkuuden taustalla mahdollisesti piileviin motiiveihin.

Trumpin kommentit vaikuttavat vielä vaalikamppailun alkuvaiheessa niin irrallisilta vakavasti otettaviin ehdokkaisiin verrattuna, ettei niihin edes viitsitä pureutua uutisoinnissa kunnolla. Trump on vaalinäytelmämme ensimmäisessä näytöksessä pelkkä narri, jonka

tehtävä on (Joe Kleinin aikaisemmin viitatus kolumnin¹⁷ sitaattia mukaillen) viihdyttää republikaanien esivaaleja intohimoisesti seuraavia politiikkanarkomaaneja.

TIME-lehden ensimmäinen Trumpin vaalikampanjaan keskittyvä uutinen on 20. heinäkuuta 2015 julkaistu David Von Drehlen lyhyt artikkeli, joka on otsikoitu retroperspektiivistä tarkastellen ironisesti *Trump's campaign is a major win – for Democrats*¹⁸. Artikkelissa käydään läpi yrityksiä, jotka lopettivat yhteistyön Trumpin kanssa kommenttien jälkeen, ja tullaan lopulta loppupäätelmään, että Trumpin mukaantulo on hyvä uutinen demokraateille, joille ”yrmeä, ikääntyvä, vihainen miljardööri” (em., 6) tarjoaa helpon maalin.

Trumpista itsestään tähän mennessä tarjoiltu suppea narratiivi on tietysti ollut melko negatiivinen. Mielestäni on kuitenkin kiinnostavaa myös huomata, millaisia toimijuuden ominaisuuksia Trumpiin *ei* ole uutisoinnissa liitetty. Trumpin tulevasta vastaehdokkaasta Hillary Clintonista oli tähän mennessä luotu jo kuva laskelmoivana ammattipoliitikkona, jonka nimi on jatkuvasti mukana erilaisissa skandaaleissa (kts. luku 3.1.). Trumpista luotu narratiivi on kaiken tämän vastakohta: huonosti tekojensa poliittisia seurauksia etukäteen laskelmoiva möläyttelijä.

Vaalikampanjan myöhemmässä vaiheessa näitä mielikuvia kummastakin ehdokkaasta toistettiin aktiivisesti.

¹⁷ TIME 1.6.2015, s. 14: Klein, J.: ”An Explosion of Hot Air”

¹⁸ TIME 20.7.2015, s. 5-6: Drehle, D. V.: ”Trump’s campaign is a major win – for Democrats”

4. Näytös II: Establismentin ja populismin välinen kamppailu syntyy

Vaalinäytelmämme ensimmäisessä näytöksessä TIME-lehden uutisoinnissa oli havaittavissa vain ehdokkaiden välistä kamppailua; yksi demokraattien ja toinen republikaanien sisällä. Toisessa näytöksessä näihin yksiulotteisiin kamppailuihin ilmestyi kuitenkin mukaan toinenkin ulottuvuus: establismentti vastaan populistit. Tämä ulottuvuus syntyi ja kehittyi hieman eri logiikalla ja ajallisesti eri aikoina demokraattien ja republikaanien esivaaleissa, mutta se on silti selkeästi löydettävissä kummastakin esivaalikamppailusta.

Uutisoinnissa populismin ja establismentin välistä kahtiajakoa kuvaillaan eri jutuissa hieman eri käsittein, mutta yleisesti ottaen jako noudattaa erilaisista nimityksistä huolimatta aina hyvin samankaltaisia jakolinjoja. Populistilinjaa kuvataan uutisoinnissa myös ainakin termeillä ”amatöörit”¹⁹, ”ulkopuoliset”²⁰, ”epäuskottavat”²¹, ”anti-establismentti”²² ja ”have-nots”²³, jotka tarkoittavat kuitenkin käytännössä likimain samaa asiaa.

Jos nyt jatkaisimme ensimmäisessä näytöksessä aloittamaamme piirrosta vaalinarratiivien etenemisestä, näyttäisi tilanne tältä:

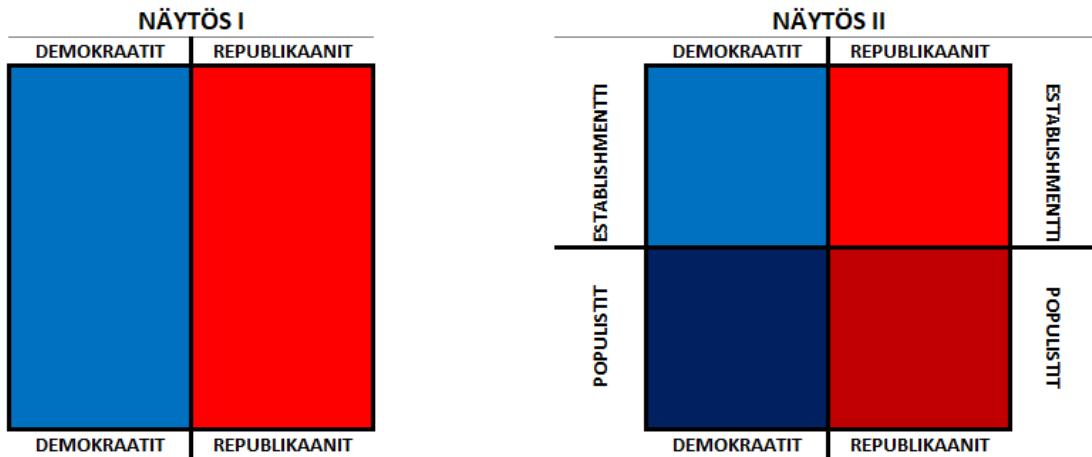
¹⁹ Esim. TIME 26.10.2015, s. 38-41: Miller, Z. J.: ”What’s eating Jeb Bush?”

²⁰ Esim. TIME 26.10.2015, s. 10-11: Newton-Small, J.: ”The ’Reasonable Nut Job Caucus’”

²¹ TIME 5.10.2015, s. 44: Klein, J.: ”With vision and patience, Marco Rubio earns his place in the Republican top tier”

²² Esim. TIME 22.2.2016, s. 7-8: Duffy, M.: ”The Trump and Sanders show: Why two outsiders are winning?”

²³ Esim. TIME 22.2.2016, s. 7-8: Duffy, M.: ”The Trump and Sanders show: Why two outsiders are winning?”

Kuva 2: Vaalinarratiivit näytöksissä I - II

Näytelmämetaforaa jatkaen voidaan ajatella, että tässä vaiheessa lehden uutisoinnissa siirrytään uuteen näytökseen. Vaalikamppailua kuvataan toisessa näytöksessä selkeästi eri tavalla kuin ensimmäisessä näytöksessä, koska käytännössä koko Burken viisikulmio on myllätty toisen näytöksen alkaessa uusiksi. Jakolinja ensimmäiseen ja toiseen näytökseen on tietysti keinotekoinen – aivan kuten se on oikeassakin näytelmässä – mutta mielestäni aineistossa on havaittavissa kohtuullisen selkeitä jakolinjoja, joissa uutisointi on hypännyt vanhoista narratiiveista uusiin.

Varsinaisen narratiivimuutoksen lisäksi myös iso osa näytelmän päähenkilöistä muuttuu statisteiksi ja toisinpäin, kun vaalikamppailu ei enää toimikaan samalla logiikalla kuin sen ajateltiin ensimmäisen näytöksen aikana toimivan. Samalla uutisoinnissa aletaan nostaa eri henkilöitä esille kuin aikaisemmin. Muutos luonnollisesti kiihtyy esivaalikamppailun loppua kohden, kun varsinkin republikaanien puolella iso osa ehdokkaista tipputtautuu kokonaan pois vaalinäytelmästä.

Koska ehdokasasettelu oli vuoden 2016 vaalikamppailussa poikkeuksellisen laaja, on varsinkin esivaalivaiheeseen sijoittuvassa toisessa näytöksessä ajoittain hankalaa pysyä mukana siitä, keitä vaalikamppailussa on missäkin vaiheessa mukana. Varsinkin tämän näytelmän seuraamista helpottaakseni olen koonnut tutkimuksen loppuun liitteeksi (liite 1) listan kaikista ehdokkaista ja päivämääristä, jolloin nämä tipputtautuivat pois presidenttikilpailusta. Syyskuusta 2015 lähtien ehdokkaita alkoi tipputtautumaan vaalikamppailusta nopeaa tahtia (Andrews ym. 2016), enkä useimpien ehdokkaiden

kohdalla ole maininnut erikseen kilpailusta jättäytymistä itse tekstissä, koska ehdokkaat ovat yleensä jääneet sivuun uutisoinnista jo kauan ennen varsinaista kampanjoinnin keskeyttämistä.

4.1. Republikaanien uusi kamppailu: populistit vastaan establismentti

4.1.1. Ennen esivaalien alkua

Republikaanien esivaaleissa uuden kamppailun syntyminen on havaittavissa 3. elokuuta 2015 päivätyssä lehdessä. Tämä muutos tulee ensimmäisen kerran selkeästi esiin Joe Kleinin *In the Arena* -sarjaan kuuluvassa kolumnissa *Hillary and Jeb bring out big ideas as a populist circus hijacks the campaign*²⁴:

IN THE TRUMPED-UP TRAIN-WRECK POLITICS OF THE 2016²⁵ presidential campaign, two paths diverge amid the neon wilderness: the populist showbiz lane and surprisingly substantive moderate track. (TIME 3.8.2015, 20.)

Lainauksessa Klein määrittelee presidenttikilpailun pelikentän uudelleen. Siinä missä aikaisemmin presidenttikilpailussa oli vain yksi väylä voittoon (sekä toinen väylä tappioon Trumpin kaltaisille tuhoon tuomituille ehdokkaille), on nyt väyliä avautunutkin kaksi: ”populistinen viihdeväylä” ja ”maltillisten väylä”.

Klein jatkaa:

Toxic populism gets all the ink, of course. We need not mention the main perpetrator’s name – he feeds on that – but even relatively mainstream candidates have offered irresponsible simplicities. (TIME 3.8.2015, 20.)

²⁴ TIME 3.8.2015, s. 20: Klein, J.: ” Hillary and Jeb bring out big ideas as a populist circus hijacks the campaign”

²⁵ Lainaus on kolumnin alusta, jossa kapitaalikirjaimia on käytetty jutun alkukorostuksena. En ole poistanut tyylikeinoja lainauksesta, koska ”TRUMPED-UP” on paitsi tavallinen englanninkielen sana, myös yleinen sanaleikki Trumpin sukunimellä. Tällöin lainauksen merkitys muuttuisi hieman riippuen siitä, onko Klein viitannut sanalla suoraan Trumpiin (”Trumped-up”) vai ei (”trumped-up”).

Lainauksessa on kiinnostavaa huomata ensinnäkin se, että Klein määrittelee tässä lainauksessa Trumpin (jota hän ei mainitse suoraan nimeltä, mutta joka on koko kolumnin lukevalle lukijalle itsestään selvästi Trump) ensimmäistä kertaa jollain tapaa merkittäväksi ehdokkaaksi. Kleinin mukaan Trump on populistisen väylän tärkein tekijä. Trump ei ole enää pelkkä presidenttikisan taustalla hääräävä nimetön statisti, vaan hän on noussut kärkiehdokkaiden joukkoon; olkoonkin, että Klein itse suhtautuu Trumpin edustamaan populistiseen ehdokasväylään selvästi hyvin negatiivisesti.

Oman analyysini kannalta 3. elokuuta 2015 päivätty lehti on kuitenkin mielenkiintoinen sikäli, että myös lehden kansikuvajutussa²⁶ – Bill Clintonin ja George W. Bushin kaksoishaastattelussa – tehdään samanlainen jakolinja kahdenlaisiin ehdokkaisiin. Joe Klein ei ole osallistunut tämän haastattelun tekemiseen. On mahdotonta sanoa, onko tästä melko selkeästä narratiivin muutoksesta sovittu yhdessä lehden toimituksessa, vai ovatko eri toimittajat päätyneet vain sattumalta muuttamaan narratiiviaan samalla hetkellä.

Clintonin ja Bushin haastattelu on itsessään oman analyysini kannalta melko triviaali, mutta siinä tehdään rivien välissä useita kiinnostavia huomioita presidenttivaalikampanjan tilanteesta:

A populist prairie fire is burning across the campaign trail, on which fevered candidates delight in torching idols. The former Presidents, two Establishment icons, have just... (TIME 3.8.2015, 36.)

Haastattelussa käytetyt kielikuvat ovat hieman erilaisia kuin Joe Kleinillä, mutta kahtiajako on sama: vaalikampanja on jakautunut kahtia populistisiin ja establismentia (tai ”maltillisia”, kuten Klein nimittää käytännössä samoja henkilöitä) edustaviin ehdokkaisiin. Haastattelussa establismentiin liitetään tietysti perhesuhteidensa kautta Jeb Bush ja Hillary Clinton.

Vastakkainasettelusta populismin ja establismentin välillä tuli lopulta yksi vuoden 2016 presidentinvaaleja määritelleistä tekijöistä. Tiedotusvälineet läpi Yhdysvaltojen, aina New

²⁶ TIME 3.8.2015, s. 34-41: Gibbs, N. & Duffy, M.: ”Game of Thrones”.

York Timesista Wall Street Journaliin ja Fox Newsiin, kuvailivat varsinkin Trumpin kampanjaa toistuvasti populistiseksi. (Winberg 2017, 3.)

Vielä vuoden 2015 lopulla Trump ei kuitenkaan edustanut uutisoinnissa yksinään republikaanipuolueen esivaaliasetteluun populistista linjaa. Eri jutuissa luokitellaan useita eri ehdokkaita samaan populistiseen kategoriaan Trumpin kanssa. Tähän kategoriaan nimetyt henkilöt vaihtelevat hieman toimittajasta ja jutusta riippuen, mutta yleensä tähän kategoriaan luetaan Trumpin lisäksi ainakin Carly Fiorina sekä Ben Carson. Myös Ted Cruz luokitellaan välillä samaan kategoriaan, mutta selkeästi edellisiä harvemmin.

Burkelaisittain ajatellen uutisointiin liittyvä asetelma on kääntynyt toisessa näytöksessämme ympäri. Ensimmäisessä näytöksessä narratiivit keskittyivät yleensä joko koko kisan maltillisiin kärkiehdokkaisiin, tavallisesti Jeb Bushiin. Toisessa näytöksessä kuitenkin myös populistilinja on huomioitu selkeästi mahdollisena tienä presidenttiyteen, minkä vuoksi myös tämän linjan pääehdokkaita voidaan ajatella oikeina toimijoina. Trump, Fiorina ja Carson eivät ole enää pelkkää Jeb Bushin tähdittämän näytelmän kulissia joihin Bushia verrataan, vaan he ovat lähes tasavertaisia toimijoita Bushin rinnalla.

Burken viisikulmiosta käsin tarkastellen establismentin ja populistisen linjan välisen jakolinjan voidaan ajatella syntyvän pohjimmiltaan siitä, mikä ehdokkaiden toiminnan tapaa on. Establismentti-linjan ehdokkaat pyrkivät voittamaan esivaalit toimimalla samalla tapaa kuten presidentiksi pyrkivien poliitikkojen tavallisesti odotetaan käyttäytyvän. Populistilinjan ehdokkaat sen sijaan toimivat esivaaleissa tavalla, joka on perinteisesti koettu presidentinvaaleissa epäkorrektiksi.

Toimijoiden ja toiminnan tapojen vaihtumisen lisäksi myös vaalikamppailun taustatilanne on muuttunut selvästi. Populisti- ja establismentti-linjojen eriytyminen muuttaa paitsi toimijoiden käyttäytymistä, niin selkeästi myös TIME-lehden uutisoinnissaan tarjoamia selityksiä vaalikamppailun uusille käännteille. Tämä tulee selkeästi esille tämän luvun myöhemmissä vaiheissa.

Ensimmäisen kerran Trumpia aletaan pitämään republikaanien populistilinjan selkeänä ykkösehdokkaana TIME-lehden uutisoinnissa vuodenvaihteen 2015–16 tienoilla. Eriytyisen kiinnostava on 18. tammikuuta 2016 julkaistu numero, jonka kansikuvateksti ”How Trump

Won: Now he just needs the votes” tiivistää hyvin muuttuneen narratiivin. David Von Drehlen kahdeksansivuinen kansikuvajuttu²⁷ on TIME-lehden ensimmäinen artikkeli, jossa Trump nähdään republikaanien esivaalien selkeänä kärkiehdokkaana. Samalla Von Drehle nostaa aineistossa ensimmäistä kertaa kunnolla esille sen, miten media on ollut kyvytön huomaamaan Trumpin aidon suosion äänestäjien keskuudessa:

Big media too has been brought low. The collapse of Trump was predicted so often, so erroneously, in so many outlets that the spectacle was almost comic, like a soap opera that keeps killing off the same deathless character. (TIME 18.1.2016, 24.)

Von Drehle tekee myös TIME-lehdessä ensimmäisten joukossa kiinnostavia havaintoja siitä, miten vuoden 2016 vaalit ovat muuttamassa täysin Yhdysvaltain poliittista kenttää. Kuten ensimmäisen näytöksen yhteydessä tuli esille, Von Drehle ennusti²⁸ myös itse Trumpin romahdusta TIME-lehden sivuilla vaalikamppailun aikaisemmassa vaiheessa. ”Big median” eli perinteisten suurten tiedotusvälineiden kritisoimisen ohella Von Drehle esitti jo tammikuussa, että Trump ”saattaa olla merkki jostain suuremmasta [muutoksesta] kuin hän itse” (TIME 18.1.2015, 24) monessa muussakin mielessä:

Donald Trump is history’s most disintermediated presidential front runner. He has sidestepped the traditional middlemen – party, press, pollsters and pooh-bahs – to sell his candidacy directly to voters, building on a relationship he has nurtured with the public from project to project across decades. (TIME 18.1.2015, 25.)

Von Drehle siis esittää, että Trump on onnistunut ohittamaan kaikki Yhdysvaltain politiikan perinteiset portinvartijat ja pystyy kommunikoimaan suoraan äänestäjien kanssa.

Vuodenvaihteen tienoilla TIME-lehden uutisoinnissa on havaittavissa myös kiinnostavia eroavaisuuksia eri toimittajien näkemysten välillä.

²⁷ TIME 18.1.2016, s. 20-27: Drehle, D. V.: ”The Art of Steal”

²⁸ TIME 20.7.2015, s. 5-6: Drehle, D. V.: ” Trump’s campaign is a major win - for Democrats”

Siinä missä David Von Drehle tekee retropektiivistä tarkastellen oikean havainnon Trumpin suosion vankasta pohjasta ja tulossa olevasta äänestyskäyttäytymisen muutoksesta, niin Phillip Elliott uskoo yhä samoihin aikoihin Donald Trumpin suosion olevan pelkkää hetkellistä illuusiota. Esimerkiksi 28. joulukuuta 2015 päivätyssä artikkelissaan²⁹ *How Ted Cruz is winning the GOP race – on the ground* Elliott veikkaa, etteivät Trumpin kampanjatilaisuuksien keräämät suuret yleisöt ja Trumpin valtava etumatka mielipidetiedusteluissa riitä viemään Trumpia voittoon, koska mielipidetiedustelut ovat ennenkin vieneet tässä vaiheessa esivaaleja harhaan. Sen sijaan Elliott painottaa äänestysalueilla paikanpäällä tehdyn kampanjatyön merkitystä:

And it [on-the-ground work] does not show up in early polling, which has been weaponized this cycle by network debate qualifications and Trump, who rarely speaks without some polling reference. It's worth remembering that at this point in past presidential campaigns, Howard Dean, Hillary Clinton, Rudy Giuliani and Newt Gingrich were leading in national surveys. (TIME 28.12.2015, 6.)

Jutussa ei mainita tiettyjä gallup-lukuja, mutta esimerkiksi kansallisissa mielipidemittauksissa Trumpilla oli 28. joulukuuta noin 19 prosenttiyksikön etumatka seuraavaksi suosituimpaan ehdokkaaseen, joka oli Ted Cruz (Realclearpolitics 2016).

Elliott jatkaa samaa argumentaatiota seuraavassa vaalikaiheisessa artikkelissaan³⁰, joka on julkaistu juuri ennen ensimmäisten esivaalien käymistä:

But the GOP race typically rewards the best organized [campaign], and that should spell hope for Ted Cruz, who is running a textbook campaign (TIME 8.2.2016, 26.)

Jälkikäteen tarkastellen Elliott ennusti tietysti väärin ja Von Drehle oikein. Trump voitti yhtä lukuun ottamatta kaikki supertiistaita edeltäneet neljä osavaltiota, ja tuli

²⁹ TIME 28.12.2015, s. 5-6: Elliot, P.: " How Ted Cruz is winning the GOP race - on the ground"

³⁰ TIME 8.2.2016, s. 22-27: Elliot, P.: " Apprentice Voters"

neljännessäkin toiseksi. Cruz voitti ainoastaan Iowan esivaalit ja jäi kaikissa muissa kolmanneksi.

4.1.2. Esivaalien aikana

Esivaalit alkoivat Iowassa 1. helmikuuta 2016 ja ensimmäinen esivaalien jälkeen julkaistu TIME-lehden numero on päivätty 15. helmikuuta. Vaikka vasta tässä vaiheessa vaalit varsinaisesti alkavat, on TIME-lehden vaaliuutisoinnin määrä ollut valtava. Karkeasti laskettuna esivaaleja edeltäneestä lehtiaineistostani vajaat 10 prosenttia (mainokset pois lukien) on ollut vaaliuutisointia. Tämä kertoo osaltaan paljon siitä, miten Yhdysvaltain presidentinvaalikampailusta on tullut pitkä mediaspektaakkeli.

Republikaanien Iowan esivaaleissa Donald Trump sijoittui toiseksi Ted Cruzin jälkeen. Tästä huolimatta TIME-lehden uutisoinnissa ei esivaaleista kirjoitetussa lyhyessä tiivistelmässä³¹ oltu juurikaan huolissaan kummankaan suosiosta:

The rules of presidential politics shifted on Feb 1. from fun house to schoolhouse.Ted Cruz's traditional turnout and message discipline trumped the Trumpapalooza. And the raw political talents of Marco Rubio gave him a clear shot at the Establishment lane that the GOP has used to pick nominees. (TIME 15.2.2016, 6.)

Philip Elliottin ja Zeke J. Millerin kirjoittamasta jutusta otetussa sitaatissa tiivistyy mielestäni hyvin kaksi merkittävää asiaa TIME-lehden uutisoinnissa tässä vaiheessa vaalikampanjointia.

Ensinnäkin sitaatissa toistetaan establismentin ja populistien välistä jakolinjaa republikaanisen puolueen esivaalikamppailun sisällä. Tässä jutussa Elliott ja Miller määrittelevät populistiksi ilmiselvästi omaa ”Trumpapaloozaansa” vetävän Donald Trumpin sekä poissulkemisen kautta myös Ted Cruzin, jonka sitaatissa annetaan ymmärtää kuuluvan establismenttiehdokkaiden ulkopuolelle. Toisaalta kuitenkin Cruzia pidetään

³¹ TIME 15.2.2016, s. 6: Miller, Z. J. & Elliott, P.: ”Lessons from Iowa”

jutussa selkeästi vähemmän populistisena kuin Trumpia, sillä Cruz kaikesta huolimatta pysäytti Trumpin hassuttelun.

Toiseksi sitaatissa tulee hyvin esille monissa jutuissa toistuva ajatus siitä, että esivaalit voittaa todennäköisesti establismentin suosituin ehdokas – eli kolmanneksi sijoittunut Marco Rubio – vaikka samaan aikaan populistilinjan ehdokas pärjäisikin vaaleissa tätä paremmin.

Mielestäni tässä kohtaa vaaliuutisointia on havaittavissa kiinnostavalla tavalla se, miten vaalikamppailun kielellisen kehystämisen tapa vaikuttaa siihen, millä tavoin TIME-lehden toimittajat kuvaavat vaalikamppailua. Mitään sitaatissa mainittua esivaalien ”establismentti-linjaa” ei tietenkään ole fyysisesti olemassa (esivaalien säännöissä ei puhuta mitään eri aatelinjoista), vaan kyseessä on pelkkä keinotekoinen käsite, jonka avulla esivaalien laaja ehdokasjoukko saatiin ihmisten mielissä jaettua kahtia. Silti tätä jakolinjaa käytetään sitaatissa perusteluna Rubion voitolle, vaikka samaan aikaan esivaalien ainoa todellinen mittari – kerättyjen äänten määrä – kertoi Rubion yksiselitteisesti hävinneen Cruzille ja Trumpille.

Tämä uutisoinnissa usein toistuva ajatus establismentin tulevasta voitosta vastakkaista osoittavista todisteista huolimatta on niin erikoinen, että jopa osa TIME-lehden omista toimittajista kritisoi sitä. Hyvä esimerkki tästä löytyy jo yhdeksän sivua edellisen sitaatin jälkeen, kun Daniel D’Addario vertaa³² Donald Trumpin poliittisen uran kannatuksen syntymistä tosi-tv-formaatin syntymiseen 2000-luvun alussa:

Even as Trump’s campaign rolls on – he’s polling ahead in New Hampshire after a second-place finish in Iowa – his competitors keep insisting that the American public will suddenly lose interest.

...

Much like Trump, the first network reality show, *Survivor*, was initially written off as a fad. In 2000, a time when the top series were all polished and

³² TIME 15.2.2016, s. 15-16: D’Addario, D.: ”What reality TV can teach reality politics”

scripted – *ER, Friends, Frasier* – nobody expected anyone to watch jittery camera footage of real people fighting over rice on a tropical island.

In both cases, the Establishment was wrong. ... Turns out people were intrigued by the raw competition of reality TV, just as they're drawn to politicians who scoff at standard politics. (TIME 15.2.2016, 15.)

D'Addario argumentoi, että aivan kuten TV-alan establismentti ei uskonut *Selviytyjien* lyövän ikinä läpi, ei politiikan establismentti halua nyt uskoa, että Donald Trump voisi lyödä itsensä läpi politiikassa. D'Addarion mukaan ihmiset ovat kuitenkin jo hyväksyneet Trumpin kaltaisten, perinteistä politiikkaa pilkkaavien henkilöiden mukanaolon politiikassa, eikä asia tule hänen mukaansa enää muuttumaan.

D'Addario ei ole ajatuksensa kanssa yksin, sillä myös akateemisessa kirjallisuudessa on pantu merkille politiikan muuttuminen populaariviihteeksi.

Esimerkiksi W. Lance Bennett esitti vuonna 2005 vuosien 2000–2004 politiikkauutisoinnin perusteella ajatuksen, että media on viihteellistänyt kuvaustaan Yhdysvaltain vaaleista. Bennett käyttää tästä muuttuneesta medialogiikasta nimitystä ”infotainment”. Tällä käsitteellä hän viittaa informaation (*information*) ja viihteen (*entertainment*) sekoittuneen keskenään niin, että vaaliuutisoinnin perimmäinen tarkoitus on vaihtunut yhteiskunnallisen keskustelun herättämisestä ihmisten viihdyttämiseen. Bennettin mukaan media on alkanut kohtelevaan vaaleja eräänlaisena todellisen elämän tosi-tv-ohjelmana, jossa uutisoinnin fokus on yhteiskunnallisten asioiden sijaan ehdokkaiden persoonallisuuksissa. Bennettin mielestä monet ihmiset kuitenkin selkeästi pitävät tällaisesta uutisoinnista, minkä Bennett osuvasti ennustaakin luovan poliittista kasvualustaa juuri Donald Trumpin kaltaisille tosi-tv-tähdille. (Bennett 2005, 365–368.)

Mielestäni TIME-lehden vuoden 2016 presidentinvaaliuutisointi on malliesimerkki juuri siitä kehityskulusta, johon Bennett artikkelissaan viittaa. Vielä esivaalivaiheessakin TIME-lehden uutisoinnissa ei pääosin haluta kohdella Trumpia – tai laajemmin koko populistilinjaa – varteenotettavina ehdokkaina, mutta silti heitä pidetään uutisoinnissa jatkuvasti esillä.

Ristiriita esivaalien tulosten ja TIME-lehden voittajaveikkausten perusteella korostuu entisestään vaalikamppailun edetessä. Maaliskuun loppuun mennessä Donald Trump oli 15 järjestetyistä esivaaleista voittanut peräti kymmenen. Esivaalikamppailussa toisena ollut Ted Cruz oli kerännyt voittoja ainoastaan neljä. Maaliskuun loppuun mennessä republikaanien esivaalikenttä oli myös tyypistynyt huomattavasti aikaisempaa pienemmäksi, sillä kampanjointia jatkoivat Trumpin ja Cruzin lisäksi enää John Kasich ja Marco Rubio (kts. liite 1).

TIME-lehden 18. huhtikuuta päivätyn numeron kansikuvajuttu³³ käsittelee Ted Cruzin vaalikampanjaa. Jutun pääsanoma tulee hyvin ilmi kanteen painetusta ingressistä:

Not so fast, Donald. Ted Cruz has a plan. (TIME 18.4.2016, kansikuva.)

Vaikka Ted Cruzia on osassa TIME-lehden aikaisemmista jutuista pidetty populistilinjan ehdokkaana, ei ehdokasmäärän jyrkän vähenemisen ja Trumpin suosion vuoksi Cruz vaikutakaan enää niin selvältä populistiväylän edustajalta. Michael Schererin kirjoittamassa jutussa Cruz on positioitu tukevaksi maltillisen ehdokasväylän ja populistiväylän väliseksi kompromissiehdokkaaksi. Myös Scherer itse tunnistaa Cruzin aseman muuttumisen:

So it was something to see when the most hated Senator in Washington began to sound like the Great Unifier for the Grand Old Party[...] ... This was a Senator who had campaigned for months as the anti-Establishment, anti-Washington rebel, deriding his own party's leadership as a criminal cartel of bloodsuckers. This was a Republican who had been called a "jack-ass" by his own former House Speaker and a "wacko bird" by John McCain. For months on the trail, Cruz would joke that he might need food tasters to eat in the U.S. Senate dining room. And now he was suggesting the long war would come to an end, with himself as the cohering force. (TIME 18.4.2016, 24.)

Schererin artikkelissa maalataan kuvaa, jossa Donald Trumpin ollessa republikaanien esivaalien kärkiehdokas, saattaa jopa "Washingtonin vihatuin senaattori" näyttäytyä

³³ TIME 18.4.2016, s. 22-27: Scherer, M.: "Learning to Love Ted."

miellyttävänä kompromissiehdokkaana. Artikkelissa Cruzin politiikkaa verrataan muun muassa republikaanien oikeistolaitaa edustaneeseen Barry Goldwateriin ja ääriilibertaariseen ajatteluun yhdistettyyn Ayn Randiin.

Donald Trumpin ehdokasvalinnan näyttäessä yhä varmemmalta artikkelissa nostetaan myös ensimmäisen kerran kunnolla esille ajatus siitä, voisiko republikaanien puoluekokous jollakin tapaa tyrmätä Trumpin ehdokkuuden, vaikka hän saisikin taakseen enemmän valitsijamiehiä kuin kukaan muu ehdokas:

...under the Republican rules, it is not elected officials or even powerful Senators who pick the nominee at a contested convention. That decision will be left to 2,472 delegates, mostly state and local party boosters and officials, chosen through local processes so complex, they make tax law seem fun. Most of those delegates will be bound only on the first ballot to vote for a candidate chosen by their state's GOP voters. (TIME 18.4.2016, 16.)

Vastaavaa spekulatiota käytiin vaalien edetessä paljon TIME-lehdessä ja muissa tiedotusvälineissä.

Kaikesta spekulatiosta huolimatta republikaanien puoluekokouksessa ei lopulta nähty ihmettä, sillä Trump onnistui Indianan toukokuussa järjestettyjen esivaalien myötä saamaan yli puolet republikaanien esivaalien valitsijamiehistä, eikä erikoisille järjestelyille jäänyt enää puoluekokouksessa mahdollisuuksia. Tästä huolimatta vielä erikoisempien puoluekokousjärjestelyjen mahdollisuutta vilauteltiin kuitenkin TIME-lehdessä vielä aivan puoluekokouksen alla heinäkuussa 2016 (esim. TIME 25.7.2016, 34).

4.2. Demokraattien uusi kamppailu: Hillary Clinton vastaan Bernie Sanders

4.2.1. Ennen esivaalien alkua

Demokraattien esivaalit alkavat TIME-lehden uutisoinnissa muuttua hiljalleen kunnolliseksi kamppailuksi vasta syksyllä 2015, kun Bernie Sandersin kannatusnousu

noteerataan. Ensimmäinen Bernie Sandersin kampanjaan keskittyvä uutinen on 28. syyskuuta 2015 julkaistu pitkä henkilökuva *The Gospel of Bernie*³⁴, jossa kirjoitetaan muun muassa seuraavaa:

And to understand the Sanders surge is to understand the spirit of 2016. ... Republican Jeb Bush of the White House Bushes learned to count delegates when most kids were still counting fireflies. Democrat Hillary Clinton is part of a family that once commissioned a poll to choose a family vacation that would endear them to voters. So far, calculation is getting them nowhere. The surging candidates – rampant Donald Trump, novice Ben Carson and retro Bernie Sanders – represent the opposite. Slickness is out, conviction is in. (TIME 28.9.2015, 34.)

Sanders kuvataan lainauksessa samankaltaisena establismentin haastajana kuin republikaanien esivaalien populistiehdokkaat. Sandersin yllättäväksi kuvatun menestyksen syynä pidetään nimenomaan sitä, ettei hän kuulu samanlaiseen vakiintuneeseen poliittiseen valtaeliittiin kuin Hillary Clinton. Clintonin kuvaamisen suhteen lainauksessa taas jatketaan tietysti ensimmäisestä näytöksestä tutulla linjalla, jossa Clinton nähdään laskelmoivana ammattipoliitikkona, jonka yksityiselämän pienimmätkin yksityiskohdat on suunniteltu kannatusmittausten avulla.

Artikkelissa luodaan samankaltainen populistinen vastainen establismentti -tyyppinen asetelma kuin republikaanien esivaaleista luotiin lehdessä jo huomattavasti aikaisemmin; Sandersin kohdalla tosin populistisanaa vältellään tässä ja monissa muissakin jutuissa niin paljon, että demokraattien esivaalikamppailua voitaisiin kuvata ehkäpä paremmin ulkopuolinen vastainen establismentti -asetelmana. Jakolinja on kuitenkin hyvin samankaltainen kuin republikaanien esivaalien puolella.

Demokraattien esivaaleihin keskittyvä uutisointi on Sandersin näyttämölle astumisen jälkeenkin kuitenkin aluksi vähäistä. Esimerkiksi 9.11.2015 julkaistun Joe Kleinin kolumnin³⁵ jälkeen lehdessä julkaistiin seuraava demokraattien esivaaleja kunnolla

³⁴ TIME 28.9.2015, s. 32-27: Frizell, S.: "The Gospel of Bernie"

³⁵ TIME 9.11.2015, s. 42: Klein, J.: "A GOP identity crisis eases the path for Hillary Clinton. But she will need a backbone"

käsitelty juttu (niin ikään Joe Kleinin kolumni³⁶) vasta kuusi numeroa myöhemmin 28.12.2015. Republikaanien esivaaleja käsiteltiin sen sijaan yhtä lukuun ottamatta jokaisessa näiden väliin jäävässä numerossa.

Vaikka uutisointi on varsinaisten esivaalien alkamista edeltäneinä kuukausina huomattavasti republikaaneja vähäisempää, jatketaan uutisoinnin esiintyessä siinä ulkopuolinen vastaan establismentti -tyyppistä vastakkainasettelua. Tämä tulee hyvin ilmi esimerkiksi David Von Drehlen 18.1.2016 julkaistussa Trumpia käsittelevässä artikkelissa³⁷, jossa Sandersia kuvataan seuraavasti:

Trump is an anomaly, but not the only one in this 2016 campaign. There is Senator Bernie Sanders of Vermont, an avowed socialist who leads the early polls in the New Hampshire Democratic primary – despite the fact that he spent most of his career spurning the Democrats. (TIME 18.1.2016, 24.)

Sanders nähdään uutisoinnissa toistuvasti Trumpin tapaan ulkopuolisena, joka haastaa vakiintunutta establismenttia. Sandersin kohdalla narratiivivalinta onkin erityisen kiinnostava, koska Sanders oli jo vaalien aikaan ollut mukana liittovaltiotason politiikassa yhtäjaksoisesti noin neljännesvuosisadan. Vaikka Sanders ”vannoutuneena sosialistina” edustaakin demokraattipuolueen marginaalia, oli hänellä silti paradoksaalisesti takanaan pidempi kokemus liittovaltiotason politiikasta kuin establismenttia TIME-lehden narratiivissa edustaneella Hillary Clintonilla.

Aivan kuten republikaanienkin puolella, on myös demokraattien esivaalinäytelmä mennyt burkelaisittain ajatellen toisessa näytöksessä uusiksi. Ensimmäisessä näytöksessä demokraattien esivaalitarinan ainoa päähenkilö oli Hillary Clinton, kun taas Sanders ja Martin O’Malley vain häärsivät Clintonin kulississa. Toisessa näytöksessä Sanders on kuitenkin noussut varteenotettavaksi haastajaksi Clintonille ja nyt aktiivisia toimijoita onkin tarinassa kaksi. Sandersia ei enää käytetä pelkästään Clintonin politiikan vertailupisteenä, vaan nyt myös samaa tehdään toisinpäin. O’Malley – yhdessä muiden ensimmäisen näytöksen näkymättömien statistien kanssa – sen sijaan häviää toisessa

³⁶ TIME 28.12.2015, s. 21: Klein, J.: ” Hillary Clinton is strong on fighting ISIS - but Democrats don't seem to care”

³⁷ TIME 18.1.2016, s. 20-27: Drehle, David v.: ”The Art of Steal”

näytöksessä näyttämöltä kokonaan ilman että kukaan sitä oikeastaan edes huomaa. Onkin kuvaavaa, että O'Malley'n lopulta lopetettua kampanjointinsa Iowan esivaalien jälkeen asia kuitattiin³⁸ TIME-lehdessä yhdellä lauseella.

4.2.2. Esivaalien aikana

Siinä missä Bernie Sandersia aletaan hiljalleen toisessa näytöksessä kuvaamaan populistina jolla onkin oikeasti mahdollisuus voittaa vaalit, jatkuu Hillary Clintonin kuvaus edelleen samankaltaisena kuin se oli vaalinäytelmän ensimmäisessä näytöksessä. Tämä tulee hyvin ilmi esimerkiksi Joe Kleinin 15. helmikuuta 2016 (eli heti Iowan esivaalien jälkeen) julkaistussa kansikuvajutussa *Do You See Her Now?*³⁹, jossa Klein kuvailee yhdysvaltalaisten suhtautumista Clintoniin osuvasti:

This was the eternal Clinton dilemma: the sense of something missing, that something wasn't quite clicking, the suspicion of ulterior motives even when she was talking about things she really cared about. (TIME 15.2.2016, 22.)

Sitaatissa Klein argumentoi, että Clintonin kaikkia tekemisiä pidetään jollakin tapaa epäilyttävänä, vaikka Clinton ei varsinaisesti tekisikään mitään epäilyttävää. Vaikka Klein puhuukin artikkelissaan yleisesti yhdysvaltalaisten suhtautumisesta Hillary Clintoniin, sopii kuvaus hyvin myös TIME-lehden itse luomaan narratiiviin Clintonista.

Edellisestä hyvän esimerkin tarjoaa esimerkiksi luvussa 4.2.1. esittelemäni sitaatti Sandersia käsitelleestä henkilökuvasta, jonka sivulauseessa Clintonia kuvailtiin ”osaksi perhettä, joka teettää mielipidemittauksen valitakseen eniten äänestäjiä miellyttävän kohteen perhelomalleen” (TIME 28.9.2015, 34). Tosiasiassa sitaatissa mainittu perheloma tapahtui vuonna 1995 ja se tehtiin Hillaryn sijaan Bill Clintonin vaalikampanjaa varten (Devroy 1997), mutta silti anekdootti kelpasi TIME-lehden uutisoinnissa kuvaamaan Hillary Clintonin persoonaa vielä kaksi vuosikymmentä myöhemmin.

³⁸ TIME 15.2.2016, s. 6: Miller, Z. J. & Elliot, P.: ”Lessons from Iowa”

³⁹ TIME 15.2.2016, s. 20-25: Klein, J.: ”Do You See Her Now?”

Sanders taas onnistuu sementoimaan itsensä uutisoinnissa lopullisesti vakavasti otettavana ehdokkaana Iowan jälkeen järjestettyjen New Hampshiren esivaalien jälkeen, jotka Sanders voitti. New Hampshiren esivaaleja seuranneessa numerossa Michael Duffy tiivistää⁴⁰ muuttuneen narratiivin hyvin:

New battle lines were drawn for primaries in South Carolina and beyond: not left vs. right, not red against blue, but insiders and outsiders. For now, the anti-Establiment is winning on both sides of the ballot. (TIME 22.2.2016, 7.)

Duffy toteaa ääneen muutoksen, joka oman analyysini perusteella on tosin hiljalleen alkanut lehden uutisoinnissa jo huomattavasti aikaisemmin. Vaalien ehdokasjaottelu on mennyt uusiksi: vasemmisto ei enää taistelekaan oikeistoa vastaan, eikä republikaani demokraattia vastaan. Sen sijaan politiikan sisäpiirissä olevat taistelevat nyt sisäpiirin ulkopuolisia vastaan.

Vaikka Duffy julistaakin esivaalien rintamalinjojen menneen uusiksi, ei TIME-lehden uutisoinnissa ole enää havaittavissa suurta käännekohtaa. Tämä johtuu siitä, että lehden uutisoinnissa Sanders on jo aikaisemmin noussut taustalla pyörineestä statistista yhdeksi päähenkilöistä. Ero ensimmäisen ja toisen näytöksen Sanders-kuvauksen kanssa tulee vain esivaalien edetessä yhä silmiinpistävämmäksi, kun TIME-lehden uutisoinnissa aletaan tosissaan spekuloidaan siitä, millaisia poliittisia vaikutuksia Sandersin ehdokkuudella ja ehkäpä jopa voitolla saattaisi olla.

Mainion esimerkki tällaisesta spekuloinnista löytyy supertiistain jälkeen julkaistusta jutusta *How Bernie Sanders' campaign could spawn a liberal Tea Party*⁴¹:

Sanders' bid for the White House will almost certainly end at the Democratic Convention in July. But it is increasingly apparent that he has, in fact, sparked a populist revolt that will endure well beyond primaries. There is real anger on the left about income inequality and Wall Street's influence, and it

⁴⁰ TIME 22.2.2016, s. 7-8: Duffy, M.: "The Trump and Sanders Show: Why two outsiders are winning?"

⁴¹ TIME 14.3.2016, s. 7-8: Frizell, S.: "How Bernie Sanders' campaign could spawn a liberal Tea Party"

may cause Democrats the same kind of headaches that the Tea Party gave Republicans. (TIME 14.3.2016, 7.)

Vaikka sitaatissa ei uskotakaan Sandersin pystyvän enää voittamaan esivaaleja – hän hävisi supertiistaina seitsemän osavaltiota 11:sta – uskotaan hänen silti aiheuttavan pysyvän muutoksen demokraattipuolueen sisällä. Burkelaisittain Sanders on siis nyt ilmiselvästi itsenäinen toimija, ei pelkkä Clintonin esivaalikampanjan lavaste. Samalla Sandersin toiminnan tavan ajatellaan uutisoinnissa olevan samalla tapaa populistinen kuin republikaanien esivaalien populistisilla ehdokkailla.

Sitaatissa myös toistuu TIME-lehden uutisoinnille tässä vaiheessa hyvin tyypillinen tapa kutsua Sandersia populistiksi ja hakea hänelle vertailukohtaa oikeistopopulisteista. Jutussa esitetään, että Sandersin tukijat pyrkisivät haastamaan jatkossa esivaaleissa demokraattien puoluejohdon tukemia ehdokkaita omilla, poliittisesti lähempänä vasenta laitaa olevilla ehdokkailla.

Siinä missä alkujaan hyvin monimutkaiseksi ennakoitu republikaanien esivaalikamppailu ratkesi jo Indianan esivaaleihin toukokuun alussa, jatkuivat alkujaan itsestään selväksi Clintonin voitoksi odotetut demokraattien esivaalit vielä pitkälle kesään. Esimerkiksi Joe Klein kuvaili⁴² Indianan esivaalien jälkeen Clintonin kipuiluja Sandersin kanssa nöyryyttäväksi:

On the night that Donald Trump effectively won the Republican nomination for President, Hillary Clinton observed radio silence. She had lost Indiana to Bernie Sanders, a small embarrassment in a year of galling humiliations. (TIME 18.5.2016, 40.)

Sandersin kampanjoinnin jatkumisesta huolimatta toukokuun alkuun mennessä Clintonin voittoa pidettiin kuitenkin TIME-lehden uutisoinnissa jo käytännössä varmana. Esimerkiksi saman numeron kahdessa Donald Trumpin esivaalivoittoa käsittelevässä

⁴² TIME 16.5.2016, s. 40: Klein, J.: "Why the Clintons don't fear the coming Armageddon with Donald Trump"

jutussa^{43 44} Sandersia ei edes mainita nimeltä, vaan Clintonia pidettiin jo itsestään selvästi demokraattien presidenttiehdokkaana.

Kiinnostavaa kyllä, tästä huolimatta Sandersin presidentinvaalikampanjasta uutisoitiin vielä kesälläkin TIME-lehdessä aktiivisesti. Esimerkiksi 6. kesäkuuta Bernie Sandersista julkaistiin kuuden sivun mittainen pitkä reportaasijuttu⁴⁵, jossa käytiin tarkasti läpi Sandersin kampanjaa ja poliittisia tavoitteita läpi.

Artikkelia varten tehdyissä haastatteluissa Sanders purkaa ärtymystään demokraattisen puolueen establismentia kohtaan, joka hänen mielestään oli jo ennen esivaalien alkamista päättänyt, että Clinton olisi puolueen presidenttiehdokas.

Reportaasijutun sanavalinnoissa on poikkeuksellisen selvästi havaittavissa demokraattien esivaaliehdokkaisiin liittyviä miellelyhtymiä, jotka ovat olleet rivien välistä havaittavissa läpi TIME-lehden esivaaliuutisoinnin. Sandersia kutsutaan jutussa ”Daavidiksi”, joka käy taistelua ”Goljatia” eli Clintonia vastaan (TIME 6.6.2016, 32). Sandersin kampanjatiimiä kuvaillaan ”peräänantamattomaksi henkilökunnaksi” (”dogged staff”), kun taas Clintonin kampanjatiimi on jutussa nimetty ”Clinton-koneeksi” (”Clinton machine”) (TIME 6.6.2016, 34). Samalla muistutetaan Sandersin henkilökunnan päämajan olleen mitänsanomattomassa Burlingtonin pikkukaupungissa Vermontissa, kun taas Clintonin kampanjatiimi nautti ”Manhattanin siluetista” Brooklynissä sijainneessa toimistossaan (TIME 6.6.2016, 35). Sanders on reportaasijutun altavastaja, joka kuitenkin periksi antamattomasti taistelee ylivoimaista ja kaikin puolin epäilyttävää vastustajaansa vastaan.

Samaa miellelyhtymää Clintonin kampanjan tarkkaan hiotusta ammattimaisuudesta ja epäilyttävyydestä toistetaan samassa numerossa julkaistussa Zeke J. Millerin jutussa⁴⁶, jossa Miller vieraili Sandersin, Clintonin ja Trumpin kampanjaryhmien päämajoissa:

⁴³ TIME 16.5.2016, s. 5-6: Elliott, P.: ”Donald Trump wins the nomination. Now what?”

⁴⁴ TIME 16.5.2016, s. 12-13: Miller, Z. J.: ”The Republican boss leads a wary embrace of Trump”

⁴⁵ TIME 6.6.2016, s. 30-35: Elliot, P. & Frizell, S.: ”Bernie’s Evolution”

⁴⁶ TIME 6.6.2016, s. 36-41. Miller, Zeke J.: ”A Tale of Three Headquarters”

... crew here [in Clinton's headquarter] is the most advanced digital, policy, analytics and communications operation since Barack Obama mounted \$1 billion effort in 2012. But in a season that has upended all the rules, such strength can also be a weakness. (TIME 6.6.2016, 36.)

Jutussa muistutetaan lukijaa myös siitä, että pelkkä Clintonin presidentinvaalikampanjan 35-henkinen viestintätiimi on suurempi kuin koko Donald Trumpin kampanjatiimi. Clintonin kampanja esiintyy jutussa jälleen tarkasti hiottuna ja ammattimaisena establismentin edustajana, kun taas Trumpin ja Sandersin kampanjoista luodaan jälleen kuvaa spontaanimpina ja vähemmän hiottuina.

On myös kiinnostavaa, miten vähän Hillary Clintonia käsitellään TIME-lehden sivuilla kevään ja kesän 2016 aikana suhteessa muihin ehdokkaisiin. TIME-lehdessä ei julkaistu maaliskuun lopun jälkeen yhtäkään pääasiallisesti Hillary Clintonin vaalikampanjaan keskittynyttä juttua ennen kesäkuuta, vaikka samaan aikaan Trumpin, Sandersin ja Ted Cruzin kampanjoista julkaistiin useita pitkiä reportaasijuttuja.

Joe Klein kiinnitti kolumnissaan⁴⁷ samaan asiaan huomiota 13. kesäkuuta päivätyssä lehdessä:

He [Trump] uses daily [media] contest brilliantly, with an almost demonic perversity. He almost always wins the day. ... Clinton, by contrast, does not win many news cycles. Her most notable days are those when negative events spin beyond her control. (TIME 13.6.2016, 31.)

Siinä missä TIME-lehti kiinnitti toisen näytöksen alkupuolella enemmän huomiota maltillisen väylän ehdokkaisiin, on näytöksen loppupuolella tilanne kääntynyt päinvastaiseksi. Trumpin kaltaiset populistilinjan ehdokkaat ovat alkaneet hallitsemaan mediatilaa.

⁴⁷ TIME 13.6.2016, s. 31: Klein, J.: "Why a seemingly perfect attack on Trump missed its target. At least for now"

Perinteisen, ”kuka voittaa vaalit?” -tyyppisen uutisoinnin lisäksi joissakin aineistooni kuuluvissa artikkeleissa on esivaalien aikana kiinnostavalla tavalla nostettu esille laajempi yhdysvaltalaisen yhteiskunnallinen muutos, joka omalla tavallaan myös selittää uutisoinnin kehittymistä.

Tämä tulee hyvin ilmi esimerkiksi 8. helmikuuta 2016 julkaistussa numerossa olevasta pitkästä reportaasista *Apprentice Voters*⁴⁸. Jutussa toimittaja Philip Elliott kertoo törmänneensä uudenlaiseen äänestäjäryhmään, joka koostuu ihmisistä, jotka eivät ennen vuoden 2016 vaaleja olleet kiinnostuneita politiikasta. Elliot kutsuu tätä ryhmää Apprentice-äänestäjiksi. Käsitettä on mahdotonta suomentaa, koska se perustuu englanninkieliseen sanaleikkiin; sana Apprentice viittaa tässä paitsi sen varsinaiseen merkitykseen (”oppipoika”), myös Donald Trumpin tähdittämän *Diili*-ohjelman alkuperäiseen nimeen.

Elliott kuvailee äänestäjäryhmää näin:

You could call their [Donald Trump’s and Bernie Sanders’] supporters the Apprentice Voters: the fed-up, the tuned-out, the frustrated flock who want their elected leaders to feel their pain, reflect their fury and actually do something about it. They were more likely to watch Trump host *The Apprentice* than to attend one of his rallies last year. But not anymore. (TIME 8.2.2016, 24.)

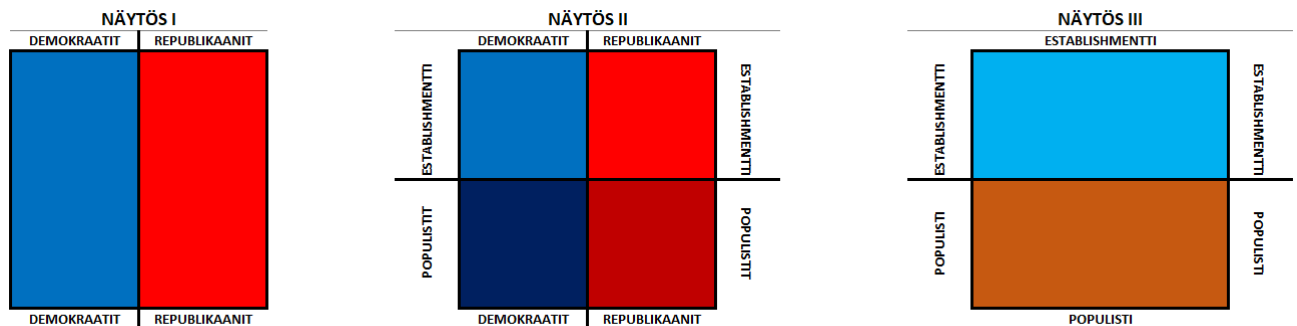
Elliottin kertoo jutussa, että TIME-lehden toimittajat ovat yli sataan vaalitapahtumaan osallistuttuaan panneet merkille, miten näiden Apprentice-äänestäjien määrä on kasvanut silmännähtävästi vaalikampanjoinnin edetessä. Kuten luvussa 4.1. kuvasin, oikeaksi osoittautuneesta havainnostaan huolimatta Elliott päätyy artikkelissaan lopulta virheelliseksi osoittautuneeseen ennustukseen, ettei tällä uudenlaisten äänestäjätyyppien syntymisellä kuitenkaan olisi loppupeleissä merkittävää vaikutusta äänestystulokseen.

⁴⁸ TIME 8.2.2016, s. 22-27: Elliott, P.: ” Apprentice Voters”

5. Näytös III: Establismentti vastaan populistit

Esivaalien jälkeen republikaanien presidenttiehdokkaaksi oli selvinnyt Donald Trump ja demokraattien ehdokkaaksi Hillary Clinton. Vaikka ehdokkaat edustivat esivaaleissa muodollisesti puolueitaan, näyttäytyvät TIME-lehden uutisoinnissa varsinaiset vaalit enemmän establismentin ja populismin kuin demokraatti- ja republikaanipuolueen välisenä kamppailuna. Establismenttia vaaleissa edusti tietysti Clinton ja populistieja Trump.

Jos jälleen jatkaisimme aikaisemmista näytöksistä tuttua vaalinarratiivien visuaalista esittämistä, niin vaalikamppailu näyttäisi kolmannessa näytöksessä likimain tältä:

Kuva 3: Vaalinarratiivit näytöksissä I - III

Vaalinäytelmän toisessa näytöksessä vaalikamppailu muuttui kaksiulotteiseksi, mutta viimeisessä näytöksessä kamppailu muuttuu takaisin yksiulotteiseksi. Puolueiden välisen kamppailun sijaan vaali kuitenkin näyttäytyy TIME-lehden sivuilla erilaisten aatesuuntien välisenä kamppailuna.

Vaikka vastakkainasettelu establismentin ja populismin välillä onkin mielestäni ylivoimaisesti selkein narratiivi vaaliuutisoinnin loppuvaiheessa, on myös uutisoinnissa havaittavissa satunnaisesti toisenlaisia tapoja luoda jakolinjoja ehdokkaiden välillä. TIME-lehden loppuvuoden 2016 jutuissa ehdokkaiden välille luotiin jakolinjoja ainakin optimismin (Clinton) ja pessimismin (Trump) välille⁴⁹ sekä naisten ja miesten⁵⁰ välille. Burken viisikulmion kautta ajatellen päävaalien selkein yksittäinen tarkoitus on kuitenkin

⁴⁹ TIME 8.8.2016, s. 16: Klein, Joe: "Embracing his rival, Sanders gives Clinton the boost she needs"

⁵⁰ TIME 14.11.2016, s. 34-40: Alter, Charlotte: "Bottom Lines"

tehdä valinta establismentin ja populismin edustajien väliltä. Muut ehdokkaiden väliset jakolinjat jäävät uutisoinnissa selvästi taustalle.

Päävaaleissa sekä Clintonin että Trumpin toiminnan ensisijainen tarkoitus on vaalien voittaminen. Ehdokkaiden välisessä toiminnassa ja sen tavoissa on kuitenkin vaalien kolmannessa näytöksessä joitakin selkeitä eroja: Trumpin toiminnan tavat näyttäytyvät TIME-lehden uutisoinnissa entistä vahvemmin populistisina ja epäpresidentillisinä, kun taas Clintonin toiminta ja sen tavat esitetään lehdessä aikaisempien näytösten tapaan pääosin epäilyttävässä ja laskelmoivassa valossa.

Siirtymä toisesta näytöksestä kolmanteen ei tietenkään ollut aivan yhtä selvä kuin mitä yllä esitän, vaan erityisesti Donald Trumpin rooli haki varsinaisen vaalikampanjan alkaessa hetken muotoaan TIME-lehden uutisoinnissa. Siirtymä esivaaleista varsinaisiin vaaleihin muodostaa kuitenkin selkeän taitekohdan lehden uutisoinnissa.

Burkelaisittain ajatellen voisi äkkiseltään ajatella, että päävaaleihin siirryttäessä näytelmässä olisi kaksi selkeää toimijaa: Hillary Clinton ja Donald Trump. Kuten seuraavissa luvuissa pyrin osoittamaan, on kuitenkin TIME-lehden uutisoinnissa mielestäni selvästi nähtävissä, että Trump varastaa vaalinäytelmän valokeilan itselleen huomattavasti Clintonia useammin. Trumpista tulee viimeistään kolmannessa näytöksessä vaalinäytelmän ehdoton päätähti.

Siinä missä aikaisempien näytösten aikana TIME-lehden vaaliuutisointi on keskittynyt selvästi nimenomaan presidentinvaaleihin, alkaa syksyn 2016 aikana presidentinvaaliuutisointi sekoittumaan muihin vaaliuutisiin. Tätä selittää Yhdysvaltain vaalijärjestelmä, jossa presidentinvaalien yhteydessä järjestetään pelkästään liittovaltiotasolla myös edustajainhuoneen ja 1/3 osavaltioita senaatinvaalit. Erityisesti liittovaltiotason vaalit kytkeytyvät vahvasti presidentinvaaleihin, sillä presidentinvaalit voittavan ehdokkaan täytyy käytännössä toimia virassaan aktiivisessa yhteistyössä kongressin kanssa. Selkeyden vuoksi olen kuitenkin jättänyt muihin kuin presidentinvaaleihin keskittyvän vaaliuutisoinnin analyysissäni vähemmälle huomiolle.

5.1. Trump päävaaleissa

5.1.1. Trumpin rooli hakee uutta muotoa

Trump varmisti republikaanien esivaalivoiton voitettuaan Indianan esivaalit. Voiton myötä Trumpilla oli hallussaan enemmistö kaikista esivaaleissa tarjolla olleista 2 472 valitsijamiehestä.

TIME-lehti käsittelee Trumpin esivaalivoittoa ensimmäisen kerran 16. toukokuuta 2016 päivätyssä numerossa, jonka alkuun⁵¹ on nostettu Donald Trumpin sitaatti ”I didn’t expect this”. Sitaaatti kuvaa hyvin Trumpin omien tuntemusten lisäksi myös TIME-lehden uutisointia; onhan vain alle vuosi siitä, kun Donald Trumpin presidenttipyrkimykset kuitattiin⁵² lehdessä yhden virkkeen mittaisella vitsillä.

Trumpin valinnan jälkeen TIME-lehden sivuilla pohditaan hetken aikaa, millaiseen lokeroon Trump pitäisi nyt luokitella. Philip Elliottin artikkeli *Donald Trump wins the nomination. Now what?*⁵³ kuvastaa hyvin Trumpin aseman muuttumiseen liittyviä odotuksia:

Does he [Trump] emerge as this century’s Ronald Reagan, who remakes the party’s image for a generation, or as someone more akin to Barry Goldwater, the GOP’s 1964 nominee, who loses 44 states? It is a question that Trump seems unready to answer. (TIME 16.5.2016, 5.)

Republikaanien esivaalien populistit vastaan maltilliset -vastakkainasettelu on lakannut olemasta, kun Trumpista on tullut puolueen ainoa jäljellä oleva ehdokas. Elliottin artikkelissa pohditaan, tulisiko Trump muuttamaan linjaansa pärjätäkseen paremmin Clintonia vastaan, sillä Elliottin mukaan yleensä esivaalien jälkeen ehdokkaiden linjaukset ovat Yhdysvalloissa muuttuneet huomattavasti päävaaleihin siirryttäessä. Elliott nostaa artikkelissa esille muun muassa republikaanien edelliset presidenttiehdokkaat Mitt Romney ja John McCainin, jotka Elliottin mukaan tekivät politiikastaan esivaalien jälkeen huomattavasti maltillisempaa.

⁵¹ TIME 16.5.2016, s. 4: ”For the Record” (kirjoittajaa ei mainittu)

⁵² TIME 1.6.2015, s. 14: Klein, J.: ”An Explosion of Hot Air”

⁵³ TIME 16.5.2016, s. 5-6: Elliott, P.: ”Donald Trump wins the nomination. Now what?”

Pohdiskelu Trumpin linjanmuutoksesta jää kuitenkin lyhytaikaiseksi, sillä Trumpin kontroversaalit ulostulot osoittavat, ettei Trump ole muuttamassa linjaansa.

Esimerkiksi 27. kesäkuuta 2016 julkaistussa numerossa Joe Klein käsittelee kolumnissaan⁵⁴ Trumpin ja Clintonin suhtautumista orlandolaisessa yökerhossa tapahtuneeseen joukkosurmaan.

Trumpia Klein kuvailee suorasanaisesti epäkelvoksi presidentin virkaan:

...Donald Trump's assorted outrages – including his vile insinuations that the President is in sympathy with the terrorists; the various lies and mistakes that punctuated his speech (the shooter was born in a place called "Afghan"); his renewed, un-American call for a ban on Muslims entering the country. All there were reprehensible and, to my mind, make him unfit for the presidency. (TIME 27.6.2016, 25.)

Vaalikamppailun edetessä Klein toistaa lähes jokaisessa kolumnissaan ajatuksensa siitä, että Trump on kaikin puolin kelvoton presidenttiehdokas, eikä hänen kampanjaansa pitäisi edes ottaa tosissaan. Kleinin kolumneissa Trumpia kohdellaan yhä esivaalien alkuvaiheen tapaan narrina, jonka ei edes pitäisi olla ehdolla koko vaaleissa.

Vaikka vastaavat luonnehdinnat Trumpin epäsovivuudesta presidentiksi olivat syksyn 2016 edetessä yhä yleisiä TIME-lehdessä, alkaa lehti kuitenkin ottamaan Trumpin mahdollisen vaalivoiton entistä enemmän tosissaan. Tässä suhteessa TIME-lehden Trump- uutisointi muuttuu selvästi suhteessa vaalien alkuvaiheeseen, sillä kuten olen aikaisemmissa luvuissa osoittanut, suhtauduttiin Trumpin ehdokkuuteen varsinkin vaalien alkuvaiheessa hyvin epäilevästi.

⁵⁴ TIME 27.6.2016, s. 25: Klein, J.: "After Orlando, Hillary Clinton must defang the demagogue. And that's harder than it looks"

Hyvän esimerkin tästä muutoksesta tarjoaa 27. heinäkuuta julkaistu numero, jonka Jon Meachamin kirjoittamassa kansikuvajutussa⁵⁵ pohditaan, mitä Trumpin mahdollinen valinta presidentiksi tarkoittaisi presidentti-instituutiolle.

Trumpin kanssa käydyin laajan haastattelun pohjalta rakentuvassa jutussa analysoidaan laajasti Trumpin kokemusta, persoonaa ja poliittisia linjauksia suhteessa Clintoniin ja Yhdysvaltain aikaisempiin presidentteihin. Siinä missä Trump aikaisemmin vaalikamppailussa näyttäytyi TIME-lehden sivuilla ensin narrina ja sen jälkeen kontroversaalina populistiehdokkaana, on vaalien loppuvaiheessa vihdoinkin nähtävissä myös laajoja juttuja, joissa keskitytään Trumpin ulostulojen ja skandaalien sijaan hänen mahdolliseen tulevaan presidenttikautensa.

Trumpin oman kampanjan lisäksi on kiinnostavaa nähdä, miten TIME-lehden sivuilla alkaa syksyn 2016 aikana selvästi aikaisempaa huolestuneempi puhe Trumpin kannattajista. Tästä hyvän esimerkin tarjoaa 17. lokakuuta julkaistu Charlotte Alterin ja Michael Schererin laaja juttu *The Truth is Out There*⁵⁶, jossa pohditaan, miten ”vuoden 2016 poliittinen debatti on irronnut todellisuudesta. Alter ja Scherer nostavat jutussaan esille tapausesimerkkinä Allan Thiel -nimisen kadunmiehen, joka kertoo uskovansa Barack Obaman olevan muslimi, ilmastonmuutoksen olevan valhetta ja huumekartellien hallitsevan Yhdysvaltoja kulissien takana. Jutussa Thielin kaltaiset ihmiset nähdään vakavana uhkana amerikkalaiselle yhteiskunnalle myös vaalien jälkeen:

To simply grade the accuracy of Thiel’s statements misses the point, because Thiel’s beliefs do matter. They show up in double digits in national polls and belong to a reality shared by many Trump supporters TIME interviewed in North Carolina over a few days in September. (TIME 17.10.2016, 30.)

Jutussa nostetaan Thielin lisäksi esille useita muita pohjoiscarolinalaisia kadunmiehiä, jotka uskovat vakavissaan erilaisiin salaliittoteorioihin. Jutun mukaan näille kaikille henkilöille yhteistä on vahva usko Donald Trumpiin. Alter ja Scherer näkevät tämän jutussaan merkkinä Yhdysvaltain väestön jakautumisesta. Amerikkalainen mediakenttä on

⁵⁵ TIME 27.7.2016, s. 26-32: Meacham, Jon: ”What a President Needs to Know”.

⁵⁶ TIME 17.10.2016, s. 30-34: Alter, Charlotte & Scherer, Michael: ”The Truth is Out There”

jutun mukaan vahvasti pirstaloitunut ja polarisoitunut; Breitbartin kaltaiset oikealle kallellaan olevat uutissivustot eivät edes pyri uutisoinnissaan totuudenmukaisuuteen, eivätkä monet amerikkalaiset enää yksinkertaisesti luota tiedotusvälineisiin tiedon portinvartijoina.

5.1.2. Paluu varmaksi häviäjäksi

Vaikka Trumpin vaalikampanjaa alettiin syksyllä 2016 kohtelevaan TIME-lehden uutisoinnissa huomattavasti esivaaleja enemmän perinteisen vaalikampanjan tavoin, palattiin uutisoinnissa jälleen lokakuussa 2016 ensimmäisestä näytöksestä tuttuun kaavaan, jossa Trumpin presidentinvaalikampanjan onnistumista pidettiin mahdottomana.

Trumpin viimeiseksi suureksi skandaaliksi ja samalla käännekohdaksi ennen vaaleja muodostuu TIME-lehden uutisoinnissa niin kutsuttu Access Hollywood -nauha. Julkisuuteen vuodetulla nauhalla Trump kehuskeli vuonna 2005 voivansa ahdistella seksuaalisesti naisia ilman seuraamuksia. Jutussa skandaalista piirretään kuva koko Trumpin kohuja täynnä olleen vaalikampanjan suurimpana kohuna, joka sai jopa Trumpin varapresidenttiehdokkaan Mike Pencen pohtimaan jatkoaan kampanjassa.

Alex Altmanin ja Philip Elliottin kirjoittaman jutun⁵⁷ arvio kohun vaikutuksesta vaalitulokseen osoittautui kuitenkin retroperspektiivistä tarkasteltuna reilusti ylimitoitetuksi:

Barring a last-minute surprise, Trump is on track to lose his race. The question now is wherever he'll destroy the party's congressional majorities as well. (TIME 24.10.2016, 22.)

Sitaatissa Altman ja Philip esittävät, että Trumpin vaalikampanja on Access Hollywood -kohun myötä lähellä täydellistä romahdusta. Samalla Altman ja Philip uskovat, että vaali-iltana keskeinen kysymys on Trumpin voiton sijaan se, tuhoaako Trump omilla kommentaillaan presidentinvaalikampanjansa lisäksi myös puolueensa enemmistön

⁵⁷ TIME 24.10.2016, s. 20-36: Altman, Alex & Elliott, Philip: "Trump Goes to War"

Yhdysvaltain kongressin kummassakin kamarissa, joiden kokoonpanosta äänestettiin presidentinvaalien yhteydessä. Jälkikäteen tarkasteltuna analyysi osui pahasti pieleen, sillä Trumpin vaalivoiton lisäksi republikaanit onnistuivat säilyttämään vaaleissa selvän enemmistön sekä edustajainhuoneessa että senaatissa.

Jutun mönkään menneessä analyysissa on kaikuja presidentinvaalien ensimmäisestä näytöksestä, jossa Trumpin vaalikampanja julistettiin useampaan kertaan kuolleeksi, vaikka Trump pärjäsi vaaleissa hyvin.

Tulkinta Trumpin vaalikampanjan epäonnistumisesta ei jäänyt TIME-lehden sivuilla yhteen juttuun, sillä myös monet muut TIME-lehden toimittajat julistivat Access Hollywood -kohun myötä Trumpin kampanjan kuolleeksi. 31. lokakuuta päivätyssä lehdessä Zeke J. Miller pohtii⁵⁸, mitä Trump aikoo tehdä ”päivä päivältä todennäköisemmältä vaikuttavan” (TIME 31.10.2016, 5) vaalitappionsa jälkeen. Samaa pohtii⁵⁹ myös Joe Klein, jonka mukaan ”Trump todennäköisesti häviää nämä vaalit, mikä on hyvä uutinen” (TIME 31.10.2016, 21).

Vielä TIME-lehden viimeisen numeron kansikuvajutussa⁶⁰ ennen presidentinvaalien käymistä esitetään, että juuri Access Hollywood -skandaali tulee todennäköisesti olemaan vaalien ratkaisija. Tuolloin gallup-ero Trumpin ja Clintonin välillä oli kuitenkin kutistunut, minkä vuoksi jutussa Clintonin voittoon ei suhtauduttu enää yhtä varmasti kuin paria viikkoa aikaisemmin.

5.2. Clinton päävaaleissa

5.2.1. Clintonin rooli säilyy ennallaan

Siinä missä luvussa 5.1.1. kuvatussa Kleinin Orlandon joukkosurmaa käsittelevässä kolumnissa⁶¹ Trump näyttäytyy kirjaimellisesti kommenttiensa vuoksi epäkelpona

⁵⁸ TIME 31.10.2016, s. 5-6: Miller, Zeke J.: ”How Trump plans to win – even if he loses the election”

⁵⁹ TIME 31.10.2016, s. 21: Klein, J.: ”Beware the toxic sequel to Donald Trump’s flailing presidential campaign”

⁶⁰ TIME 14.11.2016, s. 34-40: Alter, Charlotte: ”Bottom Lines”

⁶¹ TIME 27.6.2016, S. 25: Klein, J.: ”After Orlando, Hillary Clinton must defang the demagogue. And that’s harder than it looks”

presidenttiehdokkaana, kuvailee Klein Clintonin Orlandoä käsitellyttä puhetta ”kypsäksi, sujuvaksi ja järkeväksi”. Kleinin mukaan juuri tällaisen roolin vetäminen tulisikin toimimaan Clintonin vaalikampanjan kärkenä Trumpin ”valheita ja virheitä” vastaan.

Kleinin tulkinnat Clintonista ovatkin tässä ja pääosin myös muissa Kleinin syksyn aikana kirjoittamissa kolumneissa melko myötämielisiä. Klein ei jätä enää esivaalien jälkeen lainkaan epäselväksi, kumman ehdokkaan puolella hän vaalikamppailussa on; kuvaavaa onkin, että Kleinin viimeisen⁶² kolumnin otsikko ennen vaaleja on *Closing argument: why Hillary Clinton is the only choice to keep America Great*.

Kleinin pääosin positiivisista tulkinnoista huolimatta useimmissa muissa TIME-lehden jutuissa Clinton ei sen sijaan näyttäyty syksyn edetessä läheskään yhtä hyvässä valossa. Epäilyttävyys, establismenttiin kuuluminen sekä laskelmoiva käyttäytyminen leimaavat Clintonista luotua henkilökuvaa esivaalien tapaan myös vaaliuutisoinnin loppuvaiheessa.

Esimerkiksi 1. elokuuta 2016 päivätyssä numerossa julkaistussa laajassa henkilökuvassa⁶³ Philip Elliott ja David Von Drehle toistavat jo TIME-lehden ensimmäisistä Clinton-jutuista tutun teeman, Clintonin epäilyttävän persoonan:

Millions of Americans still don't know what to make of this trailblazing, catalyzing, polarizing woman ... Her identity is protean, shapeshifting, no less mysterious today than it was more than 40 years ago. (TIME 1.8.2016, 22.)

Kahdeksansivuisessa jutussa yritetään selvittää, mistä Clintonin epäilyttävyys suuren yleisön silmissä oikein juontaa juurensa. Artikkelissa selitykseksi tarjotaan Clintonin monipuolista identiteettiä:

Clinton's identity could be a collection of nesting dolls, those nearly identical figures that fit neatly one inside the next. You unpack each lacquered image in hopes of finding something new and essential inside, but there is only

⁶² TIME 14.11.2016, s. 21: Klein, Joe: ” Closing argument: why Hillary Clinton is the only choice to keep America Great”

⁶³ TIME 1.8.2016, s. 20-27: Elliott, P. & Drehle, David Von: ”The Hardest One to Know”

another version of the same face in different proportions. For Hillary Clinton, the task between now and November is to make those faces add up to one integral, compelling, believable figure. (TIME 1.8.2016, 23.)

Jutussa Clintonilla nähdään olevan ainakin neljä erilaista persoonaa. Nuorena opiskelijana aktivistipiireissä liikkunut Clinton oli jutun luonnehdinnan mukaan ”ristiretkeläinen” taistelemassa oikeudenmukaisemman yhteiskunnan puolesta. Bill Clintonin kanssa solmimansa avioliiton kautta Hillary Clintonista välittyi ihmisille kuva ”kumppanina”. Valkoisessa talossa Clinton oli ”taistelija”, joka koetteli ensimmäisen naisen roolin rajoja. Bill Clintonin presidenttikauden jälkeen Hillary Clintonista tuli puolestaan ”pragmaatikko”, joka haki New Yorkin senaattoriksi edellisen viranhaltijan luovuttua paikastaan ja valitsi senaatissa komiteapaikkansa hyvin pragmaattisin perustein.

Vaikka artikkeli itse esittää vain kuvailevansa ”miljoonien amerikkalaisten” näkemystä Clintonista, on hyvä huomata, että samalla uutinen toisintaa mielikuvaa Clintonin epäilyttävästä persoonasta. Kuten ensimmäisen näytöksen yhteydessä osoitin, monet yhdysvaltalaiset tiedotusvälineet ovat esittäneet Clintonit samalla tavalla epäilyttävinä jo 1990-luvulta lähtien. Koska median luoma kuva maailmasta vaikuttaa myös siihen millainen maailma on (esim. Street 2001, 80), niin on selvää, että tämänkaltainen uutisointi myös itsessään ruokki monien mielikuvaa Clintonin persoonasta.

Vastaavat luonnehdinnat toistuvat pitkin syksyä. Esimerkiksi 5. syyskuuta Sam Frizell käsitteli artikkelissaan⁶⁴ Clintonin suhdetta Bahrainin kruununprinssiin, joka lahjoitti vuonna 2009 huomattavia rahasummia Clinton Foundation -järjestölle. Artikkelissa pohditaan, vaikuttivatko lahjoitukset Clintonin suhtautumiseen Bahrainin ihmisoikeuskysymyksissä, vaikka mitään varsinaista väärinkäytöstapausta ei jutussa nostetakaan esille.

Syyskuussa 2016 TIME julkaisi yhden erikoisimmista Clintonin rehellisyyttä arvostelleista jutuistaan, kun Michael Scherer analysoi⁶⁵ Clintonin käyttäytymistä sen jälkeen, kun huonovointinen Clinton ilmeisesti pyörtyi kävellessään autolleen syyskuun 11. päivän

⁶⁴ TIME 5.9.2016, s. 5-6: Frizell, Sam: ”The benefits of friendship with Hillary Clinton”

⁶⁵ TIME 26.9.2016: s. 5-6: Scherer, Michael: ”In the 2016 election, distrust cuts both ways”

muistotilaisuuden jälkeen. Myöhemmin Clinton kertoi toistuvasti medialle tuntevansa olonsa hyväksi, mikä Schererin tulkinnan mukaan osoitti jälleen, mikseivät äänestäjät luota Clintoniin:

The illness was a minor one, a bug common to people who live in planes and greet hundreds of strangers a day. But her misleading comments revealed both Clinton's instincts and why the public has trouble trusting her. (TIME 26.9.2016, 5.)

Schererin mielestä Clintonin ”harhaanjohtavat” kommentit olivat jälleen yksi osoitus siitä, mikseivät amerikkalaiset luota Clintoniin. Scherer siteeraa jutussaan lisäksi kyselyä, jonka mukaan yli 60 prosenttia äänestäjistä pitää sekä Clintonia että Trumpia epäluotettavana.

Establismentti-elementti Clintonin vaalikampanjassa tuli päävaalien osalla puolestaan esille hyvin esimerkiksi demokraattisen puolueen sähköpostien hakkerointikohussa ja siihen liittyvässä uutisoinnissa.

Kesällä 2016 julkisuuteen vuodettiin huomattava määrä demokraattijohtajien sähköposteja. TIME-lehti käsitteli vuotoja ensimmäisen kerran 8. elokuuta julkaistussa numerossaan, jossa Karl Vick tulkitsi artikkelissaan⁶⁶ viestien osoittavan Clintonin olleen demokraattien puolue-eliitin suosikki esivaalien aikana:

The leaked emails suggested what partisans of Bernie Sanders had long maintained: national committee officials clearly favored Clinton. (TIME 8.8.2016, 24.)

Lisäksi jutussa nostettiin ensimmäistä kertaa esille ajatus siitä, että Venäjän presidentti Vladimir Putin tukisi vaaleissa Donald Trumpia, sillä demokraattipuolueen tilaaman selvityksen mukaan sähköpostihakkeroinnin jäljet viittasivat venäläisten tiedustelupalveluiden olleen hakkeroinnin takana.

⁶⁶ TIME 8.8.2016, s. 22-25: Vick, Karl: "Is Putin Taking Sides?"

Clintonin laskelmoiva luonne tulee puolestaan esille hyvin esimerkiksi David Von Drehlen 29. elokuuta julkaisemassa artikkelissa⁶⁷, jossa Drehle esittää, että Clinton välttelee toimittajien hankalia kysymyksiä:

... [Clinton] last held an old-style news conference back in December, more than 250 days ago. Since then, Clinton has preferred one-on-one interviews that give her plenty of time to prepare. Even better, from her perspective: faux scrutiny, like the alarm clock and exercise colloquy, which took place in the friendly confines of her newly launched podcast, paid for by her own campaign. (TIME 29.8.2016, 3.)

Kuten jo jutun otsikko *Hillary Clinton finds her zone of caution and control* antaa ymmärtää, Drehle esittää jutussaan Clintonin pyrkivän kontrolloimaan hyvin tarkkaan omaa julkisuuskuvaansa ja välttelemään ikäviä kysymyksiä. Drehle kertoo jutussa, että ulkoministeriön sähköpostikohun paisumisen jälkeen Clinton ei kommentoinut asiaa mitenkään asiasta kiinnostuneille toimittajille. Sen sijaan Clinton osallistui ainoastaan itse hallitsemiinsa mediatapahtumiin, joissa Clinton jakoi tyhjäänpäiväisiä anekdootteja siitä, miten hän esimerkiksi herää yleensä jo ennen herätyskelloa ja harrastaa vapaa-ajallaan liikuntaa.

Vastaavanlaiset tulkinnat Clintonin persoonasta, establismentin edustamisesta ja äärimmäisestä laskelmallisuudesta jatkuvat aina vaalien viimeisille metreille asti. Jopa Trumpin kampanjaa riepotelleen Access Hollywood -kohun keskellä loka-marraskuun vaihteessa TIME-lehdessä julkaistiin juttu⁶⁸, jossa tulkinta Clintonista jatkuu samanlaisena.

Wikileaksille vuodettujen Clintonin vaalikampanjan sisäisten sähköpostien pohjalta kirjoitetun jutun mukaan sähköpostien perusteella Clintonin persoona vaikuttaa ”kubistiselta muotokuvalta”, jossa Clinton on yhtä aikaa empaattinen ja inspiroiva, mutta silti vapaa vahvoista ideologioista. Samalla jutun tulkinnoissa korostuvat Clintonin epäilyttävyys ja laskelmoivuus: Hillary Clinton halusi vuodettujen sähköpostien perusteella esimerkiksi miehensä pitävän vaalikampanjansa aikana taloudellisesti tuottoisan puheen

⁶⁷ TIME 29.8.2016, s. 3-4: Von Drehle, David: ”Hillary Clinton finds her zone of caution and control”

⁶⁸ TIME 31.10.2016, s. 10-11: Frizell, Sam & Elliott, Philip: ”What Hillary Clinton’s insiders know that voter’s dont – yet”

vasemmistopiireissä vihatun investointipankki Morgan Stanleyn tilaisuudessa, minkä lisäksi Clintonin avustajat pohtivat vielä helmikuussa 2016 sitä, mihin aatteisiin Clinton oikeasti uskoo politiikassa.

5.2.2. Clinton ja sukupuoli

Hillary Clintonista tuli vuoden 2016 vaaleissa ensimmäinen pääpuolueiden naisehdokas Yhdysvaltain presidentinvaaleissa. Kiinnostavaa kyllä, sukupuolikysymystä käsiteltiin TIME-lehden uutisoinnissa vaalien viimeisessä vaiheessa melko vähän.

Clintonin sukupuolta käsitellään toki TIME-lehden uutisoinnissa, mutta yleensä pelkkänä sivuhuomiona. Ylipäätänsä koko sukupuolikysymys nousee TIME-lehden sivuilla vaalien keskeiseksi teemaksi vasta aivan vaalikamppailun loppuvaiheessa Access Hollywood -kohun myötä, kun Trumpin kommenttien uskotaan nostavan seksuaalisen ahdistelun yhdeksi vaalikysymykseksi.

TIME-lehdestä löytyy esivaalien jälkeen ainoastaan yksi selkeästi ehdokkaiden sukupuoleen keskittyvä laaja juttu, joka on julkaistu juuri ennen vaalien käymistä 14. marraskuuta 2016. Charlotte Alter esittää pitkässä artikkelissaan⁶⁹, että vuoden 2016 presidentinvaaleista saattaa hyvinkin tulla sukupuolivaalit:

The same Donald Trump who has encouraged violence at rallies, cast immigrants as "rapists" and "mused", "I love war" has been forced in the final weeks to drop his longtime habit of crossing boundaries of sexual propriety ... And yet for all the plot twists in this endless drama, and ethnicity, Trump's behavior toward women could decide it all. Election 2016 is, among other things, a national referendum on the treatment of women. And it's Donald Trump, not Hillary Clinton, who has made it that way.
(TIME 14.11.2016, 36.)

⁶⁹ TIME 14.11.2016, s. 34-40: Alter, Charlotte: "Bottom Lines"

Alterin sitaattiin tiivistyy hyvin se tapa, jolla sukupuolikysymys nousi TIME-lehden uutisoinnissa vuoden 2016 vaaleissa esille. Sukupuolta ei juurikaan käsitellä lehden uutisoinnissa Hillary Clintonin kautta kuten olisi saattanut olettaa, vaan sukupuoli tulee näkyväksi Donald Trumpin naisvihamielisinä pidettyjen kommenttien kautta. Access Hollywood -kohun lisäksi jutussa kerrotaan ainakin 12 naisen syyttäneen Trumpia seksuaalisesta ahdistelusta.

Burkelaisittain ajatellen sukupuolikysymys jää vaalinäytelmässä selvästi taka-alalle. Sukupuolikysymyksen käsittely ei missään vaiheessa vaaleja nouse TIME-lehden uutisoinnissa toimijoiden toiminnan pääasialliseksi tarkoituksiperäksi. Clinton ei myöskään itse tuo TIME-lehdelle antamissaan kommentteissa sukupuolikysymystä juuri esille, eli hän ei myöskään itse pyri käyttämään sukupuolta toimintansa tapana.

5.3. Yleisiä havaintoja vaaliuutisoinnista

Puolueiden esivaalit päättyivät kesällä 2016, mutta varsinaiset vaalit järjestettiin vasta saman vuoden marraskuussa. Varsinaisten vaalitapahtumien päättymisen vuoksi TIME-lehden uutisoinnin tyyli siirtyi loppukesän aikana yhä selvemmin niin kutsuttuun laukkakisa-journalismiin, jossa uutisoinnin fokus oli varsinaisten tapahtumien sijaan kannatuskyselyissä ja ehdokkaiden vaalikoneistojen strategisissa päätöksissä. Tämä on tietysti ymmärrettävää, sillä yhdysvaltalaiset tiedotusvälineet uutisoivat presidentinvaaleista tiiviisti koko vaalivuoden ajan, mutta esivaalien päättymisen ja varsinaisen vaalipäivän välillä vaalit eivät konkreettisesti etene, vaan kumpikin ehdokas vain valmistautuu marraskuun vaalipäivää varten. Esimerkiksi William Benoit ym. ovat arvioineet, että keskimäärin noin 40 prosenttia kaikesta yhdysvaltaisesta vaaliuutisoinnista on luonteeltaan laukkakisajournalismia (Benoit ym. 2005, 362–363).

Laukkakisajournalismin nousu uutisoinnin keskiöön tulee erityisen hyvin esille heinä-elokuussa julkaistussa kahdessa jutussa, jossa TIME-lehti analysoi Trumpin ja Clintonin ”kiertoradoilla” olevia kampanjatyöntekijöitä ja taustavaikuttajia. Jutuissa mainitut henkilöluonnehdinnat muistuttavat suomalaisesta kontekstista tarkasteltuna enemmän saippuaopperasarjan hahmokuvauksia kuin politiikkauutisointia. Esimerkiksi Trumpia

käsittelyssä jutussa⁷⁰ Trumpin lähimmällä kiertoradalla pyörii Trumpin ”lähin uskottu” Ivanka Trump, kun taas uloimmalla kiertoradalla on ”politiikan mustan magian mestari” Roger Stone. Clintonin kiertoradoilta⁷¹ löytyvät puolestaan esimerkiksi ”Clintonin ’toiseksi tyttärekseksi’” luonnehdittu Human Abedin ja ”entinen republikaanien taistelukoira” David Brock. Vastaavia juttuja kummankin ehdokkaan vaalikampanjoiden taustapiruista julkaistiin syksyn 2016 aikana hyvin runsaasti.

Burkelaisittain ajatellen päävaalien uutisoinnin toteutustavan voisikin hyvin tiivistää laukkakisajournalismiksi. TIME-lehden tapa muodostaa kuvaa vaaleista on päävaalien aikana selvästi erilainen kuin vielä esivaalien aikana, jolloin jatkuvasti eri osavaltioista tippuneet vaalitulokset antoivat lehdelle selkeämpää asiasisältöä.

Siirtyminen kohti laukkakisajournalismia tulee hyvin esille esimerkiksi 22. heinäkuuta julkaistussa numerossa.

Kansallisten gallup-mittausten keskiarvojen perusteella Trump johti Clintonia hetkellisesti heinäkuun 2016 lopulla, mutta pian tämän jälkeen Trumpin kannatus kääntyi jyrkkään laskuun. TIME-lehdessä kannatuksen laskua käsiteltiin laajasti 22. elokuuta julkaistussa numerossa.

Alex Altmanin, Philip Elliottin ja Zeke J. Millerin laajassa jutussa⁷² arvioitiin, että Trumpin lukuisat kohut alkaisivat esivaalien päättymisen jälkeen vihdoinkin syödä Trumpin kannatusta:

Trump’s rise in the Republican primaries was propelled by his ability to grab media attention with outlandish claims and to pummel his opponents with insults. But those same instincts have become liabilities in the general-election campaign, as a broader group of voters have begun to consider him for the Oval Office. (TIME 22.8.2016, 34.)

⁷⁰ TIME 25.7.2016, s. 30-31: ”Trump’s Orbit” (kirjoittajaa ei mainittu)

⁷¹ TIME 1.8.2016, s. 24-25: ”Clinton’s Orbit” (kirjoittajaa ei mainittu)

⁷² TIME 22.8.2016, s. 30-35: Altman, Alex, Elliott, Philip & Miller, Zeke J.: ”The Reckoning”

Jutussa siteerattujen kannatuslukujen mukaan Trump olisi ollut kannatusmittauksissa noin kahdeksan prosenttiyksikköä Clintonia jäljessä. Kannatuslaskun syiksi esitetään Trumpin tuoreimpien kohukommenttien lisäksi sitä, ettei Trumpin sanoma pure tummaihoisiin, espanjankielisiin tai nuoriin naisiin (TIME 22.8.2016, 32).

Varsinaisen sisältönsä lisäksi jutussa on kiinnostavaa huomata, mitä kaikkea siinä jätetään sanomatta. Vaikka artikkeli rakentuu Clintonin ja Trumpin välisessä kannatuserossa tapahtuneiden muutosten analysoimisen ympärille, on jutussa tehty journalistinen päätös keskittyä Clintonin kannatuksen nousun sijaan siihen, miten Trumpin kannatus laskee.

Huomio voi kuulostaa vähäpätöiseltä, mutta vastaava ilmiö toistuu jatkuvasti Clintonin ja Trumpin välistä vaalikamppailua käsittelevässä uutisoinnissa. Jos lehdessä julkaistussa jutussa olisi mahdollisuus kertoa jostakin vaaleihin liittyvästä tapahtumasta joko Trumpin tai Clintonin näkökulmasta, on juttu kirjoitettu silminnähden useammin Trumpin näkökulmasta käsin. Hyvää osviittaa uutisoinnin jakautumisesta saa jo laskemalla TIME-lehden kansikuvajutut vuoden 2016 ajalta: Trump on ennen vaalien ratkeamista lehden kannessa yksin kolme kertaa, Clinton vain kerran.

Myöhemmässä tutkimuskirjallisuudessa tähän ilmiöön kiinnitettiin laajemmin huomiota. Esimerkiksi Amber E. Boydstun ja Regina G. Lawrence ovat esittäneet vuonna 2020 julkaistussa artikkelissaan, että Trumpin vaalikampanjasta uutisoiminen oli yhdysvaltalaisille tiedotusvälineille taloudellisesti kannattavaa: Trump tarjosi medialle lähes päivittäin uusia paljastuksia, polemiikkia herättäviä twiittejä tai erikoisia lipsahduksia julkisuudessa, mitkä myivät tiedotusvälineissä hyvin. (Boydstun & Lawrence 2020, 133.)

Jos vaalinäytelmän kolmatta näytöstä tarkastelisi Burken viisikulmion läpi, voisi hieman provosoiden esittää, että kolmannen näytöksen selvä päättäjä ja toimija on Donald Trump. Vaikka TIME-lehden uutisoinnissa myös Hillary Clintonin kampanjasta uutisoidaan kyllä ajoittain ahkerasti, on suuressa kuvassa uutisoinnin pääfokus selvästi useammin Trumpissa kuin Clintonissa.

6. Tulokset ja johtopäätökset

Kuten analyysissä on edellä käynyt ilmi, vaihteli TIME-lehden suhtautuminen vuoden 2016 presidentinvaaleihin – ja erityisesti Donald Trumpiin – huomattavasti vaalien eri vaiheessa. Vaaliuutisoinnissa oli vuosien 2015–16 välillä nähtävissä kolme selkeästi toisistaan eroavaa suurta narratiivia, jotka yhdessä muodostivat hyvin näytelmämäisen kokonaisuuden.

Vaalinäytelmän ensimmäisessä näytöksessä vaalikamppailu näyttäytyi lehden sivuilla kahtena yksinkertaisena esivaalikamppailuna demokraattien ja republikaanien sisällä. Demokraattien esivaaleja pidettiin lähes itsestään selvänä Clintonin voittona, vaikka Clintonia pidettiinkin jatkuvasti jollain tapaa epäilyttävänä ehdokkaana. Republikaanien esivaaleissa potentiaalisina ehdokkaina pidettiin taas useita eri henkilöitä. Yksikään näistä ei tosin ollut Donald Trump, johon suhtauduttiin vielä vaaliuutisoinnin ensimmäisessä näytöksessä pelkkänä narrina, jota ei kannata edes ottaa tosissaan.

Toisessa näytöksessä esivaalien sisälle avautui selvästi toinen jakolinja, establismentti vastaan populismi. Jakolinja oli hyvin samankaltainen kummankin puolueen sisällä: demokraateissa jakolinja meni Hillary Clintonin ja Bernie Sandersin välillä, kun taas republikaanien suuri ehdokasjoukko jakautui kahtia hieman eri kohdista eri jutuissa.

Kolmannessa näytöksessä esivaalien päättymisen jälkeen vaalikamppailu kääntyi lähes kokonaan establismentin ja populismin väliseksi kamppailuksi. Trumpia kohdeltiin uutisoinnissa yhä pääosin epäkelvollisena presidenttinä, mutta aivan vaalien viimeistä vaihetta lukuun ottamatta myös Trumpin vaalivoiton mahdollisuutta pohdittiin uutisoinnissa ajoittain tosissaan. Clintonia puolestaan kuvailtiin TIME-lehden sivuilla aivan vaaliuutisoinnin loppumetreille saakka epäilyttävänä ja laskelmoivana establismentin edustajana.

Käyn seuraavaksi läpi aikaisemman tutkimuksen pohjalta tiedotusvälineiden roolia vuoden 2016 presidentinvaaleissa. Sen jälkeen käyn vielä lyhyesti läpi joitakin TIME-lehden vaaliuutisointiin liittyneitä erityispiirteitä.

6.1. Tiedotusvälineille haastavat vaalit

Perinteisten tiedotusvälineiden hankalaa suhdetta Donald Trumpin ehdokkuuteen on vaalien jälkeen tutkittu paljon. Yleisesti ottaen tutkimuskirjallisuudessa tiedotusvälineiden ja Donald Trumpin presidentinvaalikampanjan välistä suhdetta on pidetty haastavana.

Esimerkiksi Boydston ja Lawrence (2020) ovat esittäneet, että media konseptualisoi Trumpin vaalien alkuvaiheessa vitsillä vaalikampanjaan lähteneeksi televisiotähdeksi, jolla ei ollut todellisia mahdollisuuksia voittaa vaaleja. Kun Trump kaikesta huolimatta keräsi suosiota, oli Boydstonin ja Lawrencen mielestä medially hankaluuksia uudelleenkonseptualisoida Trump poliitikoksi, joka olisi tosissaan mukana presidenttikilvassa. (Boydston & Lawrence 2020, 133–134.) Kuten edellä olen analyysiluvuissani kuvannut, vaikuttaa myös TIME-lehden vaaliuutisointi sopivan tähän teoriaan.

Boydstonin ja Lawrencen tulkinnan mukaan tiedotusvälineillä oli haasteita tulkita Trumpin ehdokkuutta erityisesti sen vuoksi, ettei vastaavia ehdokkaita ole aikaisemmin ollut Yhdysvaltain presidentinvaalikilvassa. Vaikka julkimoiden siirtymisellä politiikkaan on Yhdysvalloissa pitkät perinteet – olihan presidentti Ronald Reaganin alkujaan Hollywood-näyttelijä – ovat julkimot politiikkaan siirtyessään yrittäneet aikaisemmin sopeutua politiikan vallitseviin normeihin. Trump ei sen sijaan pyrkinyt missään vaiheessa muokkaamaan persoonastaan ”presidentillistä”, vaan käyttäytyi myös presidentinvaalien aikana viihdetähden tavoin. Boydstonin ja Lawrencen mukaan monet yhdysvaltalaiset tiedotusvälineet eivät edes vaalien loppusuoralla osanneet päättää, pitäisikö Trumpin kampanjaan suhtautua vitsiä vai vakavasti otettavana presidentinvaalikampanjana. (Boydston & Lawrence 2020, 132–134, 137.)

Zachary Hayes (2019) puolestaan tulkitsi yhdysvaltalaisen tiedotusvälineiden epäonnistuneen keskivertoäänestäjän tavoittamisessa. Hayesin mukaan monet yhdysvaltalaiset tiedotusvälineet tulkitsivat uutisoinnissaan esimerkiksi Trumpin maahanmuuttopolitiikkaa käsitteleviä linjauksia huomattavasti synkemmin kuin

amerikkalaiset keskimäärin. Tämän vuoksi taas Trumpin oli helppoa hyökätä retorisesti tiedotusvälineitä vastaan. (Hayes 2019, 17–18.)

Lisäksi vuoden 2016 presidentinvaaleihin liittynyttä uutisointia tutkiessa on syytä pitää mielessä, että vaikka monien tiedotusvälineiden – TIME-lehti mukaan luettuna – suhtautuminen Trumpin ehdokkuuteen oli ajoittain äärimmäisen negatiivinen, elivät Trump ja tiedotusvälineet vaalien alla eräänlaisessa symbioosisuhteessa. Trumpin vaalikampanjaan liittyneet jatkuvat kohut, paljastukset, lipsahdukset ja twiitit tarjosivat tiedotusvälineille paljon politiikkaan liittyvää viihteellistä uutissisältöä. Tämä uutissisältö puolestaan myi mediassa hyvin. (Boydston & Lawrence 2020, 133.) Jopa muodollisesti Hillary Clintonin puolelle asettuneet sanomalehdet, kuten New York Times ja Washington Post (New York Times 2016; Washington Post 2016), saivat mediatietojen mukaan lisää lukijoita Trumpin vaalikampanjan ansiosta (Sirén 2020).

Samalla kun Trumpin ympärille syntyneet jatkuvat kohut hyödyttivät tiedotusvälineitä, hyötyi Trump saamastaan mediahuomiosta. Esimerkiksi Kevin Reuning ja Nick Dietrich tutkivat, miten republikaanien vuoden 2016 esivaaliehdokkaat saivat mediahuomiota ja miten mediahuomiossa tapahtuneet muutokset näkyivät ehdokkaiden kannatuksessa. Tutkimuksen mukaan Trumpin esivaaleissa saama mediahuomio oli laajasta esivaaliehdokkaiden kirjosta huolimatta muihin ehdokkaisiin nähden poikkeuksellisen suurta. Samalla Trump oli ehdokkaista ainoa, jonka saama mediahuomio realisoitui Reuningin ja Dietrichin havaintojen mukaan myös lisääntyneeksi kannatuksiksi kannatusmittauksissa. (Reuning & Dietrich 2018, 333-335.)

Akateemisessa tutkimuksessa tähän viihteellisyyden ja poliittisen journalismin outoon yhteisloon on kiinnitetty huomiota jo reilusti ennen Donald Trumpin presidenttiehdokkuutta. Esimerkiksi John Street esittää vuonna 2001 julkaistussa kirjassaan, että media on yhä enenevässä määrin viihteellistämässä politiikkaa. Streetin mukaan median kuluttajien ollessa kiinnostuneempia viihteestä kuin politiikasta, on sekä poliitikoilla että media-alalla intressinä viihteellistää yhteiskunnallisiin asioihin liittyvää uutisointia. (Street 2001, 60–62.) Tiedotusvälineiden ja viihteellistetyn politiikan toisiaan tukeva vaikutus konkretisoituikin vuoden 2016 presidentinvaaleissa aivan uudella tavalla.

Hieman eri kulmasta samaa kysymystä on lähestynyt Douglas Kellner, joka esitti jo vuoden 2008 presidentinvaalien jälkeen presidentinvaalien muuttuneen mediaspektaakkeleiksi. Kellnerin mukaan media on alkanut rakentamaan yksittäisistä tapahtumista – kuten vaaleista – monta päivää kestäviä massatapahtumia, joita suuret ihmisjoukot seuraavat median välityksellä. Kellnerin mukaan yksi Barack Obaman keskeisistä onnistumisista vuoden 2008 vaaleissa oli juuri näiden mediaspektaakkeliin taitava luominen. (Kellner 2009, 707-709.) Analyysini perusteella on ilmeistä, että Donald Trump oli tällaisten mediaspektaakkeliin luojana poikkeuksellisen lahjakas.

6.2. TIME-lehden vaaliuutisoinnin erityispiirteitä

Kuten tekemästäni analyysistä käy ilmi, ei TIME-lehden uutisointia vuoden 2016 vaaleista voida selkeistä suurista linjoistaan huolimatta typistää yhteen muottiin. Lehden tiettyjen toimittajien ja juttupalstojen välillä oli selkeitä eroja sen suhteen, miten ne suhtautuivat vaaleihin.

Vuoden 2016 vaaleissa TIME-lehden avoimen Trump-vastaisista jutuista valtaosa oli kolumnisti Joe Kleinin käsialaa. Kuten kolmannessa ja viidennessä luvussa osoitin, Klein suhtautui Trumpin vaalikampanjaan aluksi pelkkänä vitsinä ja alkoi vaalien loppuvaiheessa toistuvasti kutsumaan Trumpia täysin epäkelvolliseksi presidentiksi. Samaan aikaan Klein jakoi selvästi lehden yleistä linjaa myötämielisempiä näkemyksiä Hillary Clintonin vaalikampanjasta.

Jos olisin rajannut Kleinin kolumnit kokonaan analyysini ulkopuolelle, olisi TIME-lehden vaaliuutisoinnista piirtynyt kuva ollut selvästi vähemmän Trump-vastainen ja samalla enemmän Clinton-vastainen. Tämä tietysti osoittaa sen, että TIME-lehden vaaliuutisoinnissa oli aidosti havaittavissa moniäänistä keskustelua ehdokkaista ja politiikasta yleensä.

Moniäänisyydestään huolimatta on analyysini pohjalta selvää, että uutisointi seurasi pääpiirteittäin tiettyjä suuria linjoja. Esivaalien voittajista Donald Trumpiin suhtauduttiin lähes koko vaalikampanjan ajan epäuskoisesti ja Trumpin toimintaa pidettiin presidentille

epäsopivana. Samaan aikaan kuitenkin myös Clintoniin liitettiin vaaliuutisoinnin alusta saakka huomattavan paljon negatiivisia ominaisuuksia: Clintonin persoonaa, epäilyttävyyttä ja laskelmallisuutta kritisoitiin TIME-lehden uutisoinnissa koko vaalinäytelmän ajan.

Kokonaisuutena TIME-lehti tarjosi mielestäni erinomaisen alustan vaaliuutisoinnin narratiivien kehittymisen tarkastelulle. Uutisoinnin erityispiirteidensä vuoksi lehdestä tekemäni analyysin tuloksia ei tietenkään voida yleistää koskemaan yleisestä yhdysvaltalaisen tiedotusvälineiden vaaliuutisointia, mutta yhdysvaltalaisen mediakentän seuraamisen perusteella uskon, että vastaavan suuntaisia havaintoja saataisiin myös useimpien muiden merkittävien tiedotusvälineiden vaaliuutisointia analysoimalla.

7. Lähdeluettelo

7.1. Tutkimusaineisto

- TIME 26.1.2015, s. 35: Foroohar, Rana: "Tilting at Hillary"
- TIME 16.2.2015, s. 8-9: Miller, Z.: "See How They Run"
- TIME 23.2.2015, s. 22-26: Scherer, M.: "Go Time for Hillary"
- TIME 16.3.2015, s. 24-31: Altman, A. & Miller Z.: "Next in Line"
- TIME 23.3.2015, s. 20-25: Drehle, D. V.: "The Clinton Way"
- TIME 30.3.2015, s. 20-24: Edwards, H.: "Playing to Win"
- TIME 13.4.2015, s. 11: Miller, Z. & Raton, B.: "Brave New Strategy"
- TIME 20.4.2015, s. 8: Altman, A.: "Theory of Evolution"
- TIME 1.6.2015, s. 14: Klein, J.: "An Explosion of Hot Air"
- TIME 15.6.2015, s. 42: Klein, J.: "Democrats Get a Primary"
- TIME 22.6.2015, s. 14-15: Miller, Z. & Scherer, M.: "The tireless drive that's earning Carly Fiorina a second look"
- TIME 22.6.2015, s. 23: Klein, J.: "Chatty and thoughtful, Rand Paul has already changed the 2016 race"
- TIME 29.6.2015, s. 14: Miller, Z.: "John Kasich"
- TIME 6.7.2015, s. 16-17: Elliot, P.: "GOP candidates take new 'Sí se puede' approach to Latinos"
- TIME 20.7.2015, s. 5-6: Drehle, D. V.: "Trump's campaign is a major win - for Democrats"
- TIME 3.8.2015, s. 20: Klein, J.: "Hillary and Jeb bring out big ideas as a populist circus hijacks the campaign"
- TIME 3.8.2015, s. 34-41: Gibbs, N. & Duffy, M.: "Game of Thrones".
- TIME 28.9.2015, s. 32-27: Frizell, S.: "The Gospel of Bernie"
- TIME 5.10.2015, s. 44: Klein, J.: "With vision and patience, Marco Rubio earns his place in the Republican top tier"
- TIME 26.10.2015, s. 10-11: Newton-Small, J.: "The 'Reasonable Nut Job Caucus'"
- TIME 26.10.2015, s. 38-41: Miller, Z. J.: "What's eating Jeb Bush?"
- TIME 9.11.2015, s. 42: Klein, J.: "A GOP identity crisis eases the path for Hillary Clinton. But she will need a backbone"
- TIME 28.12.2015, s. 21: Klein, J.: "Hillary Clinton is strong on fighting ISIS - but Democrats don't seem to care"
- TIME 28.12.2015, s. 5-6: Elliot, P.: "How Ted Cruz is winning the GOP race - on the ground"
- TIME 18.1.2016, s. 20-27: Drehle, D. V.: "The Art of Steal"
- TIME 8.2.2016, s. 22-27: Elliot, P.: "Apprentice Voters"
- TIME 15.2.2016, s. 15-16: D'Addario, D.: "What reality TV can teach reality politics"
- TIME 15.2.2016, s. 20-25: Klein, J.: "Do You See Her Now?"
- TIME 15.2.2016, s. 6: Miller, Z. J. & Elliot, P.: "Lessons from Iowa"
- TIME 22.2.2016, s. 7-8: Duffy, M.: "The Trump and Sanders show: Why two outsiders are winning?"
- TIME 14.3.2016, s. 7-8: Frizell, S.: "How Bernie Sanders' campaign could spawn a liberal Tea Party"
- TIME 18.4.2016, s. 22-27: Scherer, M.: "Learning to Love Ted."
- TIME 16.5.2016, s. 12-13: Miller, Z. J.: "The Republican boss leads a wary embrace of Trump"

- TIME 16.5.2016, s. 4: "For the Record" (kirjoittajaa ei mainittu)
- TIME 16.5.2016, s. 40: Klein, J.: "Why the Clintons don't fear the coming Armageddon with Donald Trump"
- TIME 16.5.2016, s. 5-6: Elliott, P.: "Donald Trump wins the nomination. Now what?"
- TIME 6.6.2016, s. 30-35: Elliot, P. & Frizell, S.: "Bernie's Evolution"
- TIME 6.6.2016, s. 36-41. Miller, Zeke J.: "A Tale of Three Headquarters"
- TIME 13.6.2016, s. 31: Klein, J.: "Why a seemingly perfect attack on Trump missed its target. At least for now"
- TIME 27.6.2016, S. 25: Klein, J.: "After Orlando, Hillary Clinton must defang the demagogue. And that's harder than it looks"
- TIME 25.7.2016, s. 30-31: "Trump's Orbit" (kirjoittajaa ei mainittu)
- TIME 27.7.2016, s. 26-32: Meacham, Jon: "What a President Needs to Know".
- TIME 1.8.2016, s. 20-27: Elliott, P. & Drehle, David Von: "The Hardest One to Know"
- TIME 1.8.2016, s. 24-25: "Clinton's Orbit" (kirjoittajaa ei mainittu)
- TIME 8.8.2016, s. 16: Klein, Joe: "Embracing his rival, Sanders gives Clinton the boost she needs"
- TIME 8.8.2016, s. 22-25: Vick, Karl: "Is Putin Taking Sides?"
- TIME 22.8.2016, s. 30-35: Altman, Alex, Elliott, Philip & Miller, Zeke J.: "The Reckoning"
- TIME 29.8.2016, s. 3-4: Von Drehle, David: "Hillary Clinton finds her zone of caution and control"
- TIME 5.9.2016, s. 5-6: Frizell, Sam: "The benefits of friendship with Hillary Clinton"
- TIME 26.9.2016, s. 5-6: Scherer, Michael: "In the 2016 election, distrust cuts both ways"
- TIME 17.10.2016, s. 30-34: Alter, Charlotte & Scherer, Michael: "The Truth is Out There"
- TIME 24.10.2016, s. 20-36: Altman, Alex & Elliott, Philip: "Trump Goes to War"
- TIME 31.10.2016, s. 10-11: Frizell, Sam & Elliott, Philip: "What Hillary Clinton's insiders know that voter's dont – yet"
- TIME 31.10.2016, s. 21: Klein, J.: "Beware the toxic sequel to Donald Trump's flailing presidential campaign"
- TIME 31.10.2016, s. 5-6: Miller, Zeke J.: "How Trump plans to win – even if he loses the election"
- TIME 14.11.2016, s. 21: Klein, Joe: " Closing argument: why Hillary Clinton is the only choice to keep America Great"
- TIME 14.11.2016, s. 34-40: Alter, Charlotte: "Bottom Lines"

7.2. Tutkimuskirjallisuus

- Burke, K. (1969): *A Grammar of Motives*. London: University of California Press.
- Belenky, A. S. (2016): *Who Will Be the Next President? : A Guide to the U.S. Presidential Election System*. Cham: Springer International Publishing.
- Bennet, W. L. (2005): *Beyond Pseudoevents: Election News as Reality TV*. *American Behavioral Scientist*, 49(3), s. 364-378.
- Benoit, William L., Stein, Kevin A., Hansen, Glenn J. (2005): *New York Times Coverage of Presidential Campaigns*. *J&MC Quarterly* Vol. 82, No. 2, Summer 2005, s. 356-376.
- Boydston, Amber E. & Lawrence, Regina G. (2019): *When Celebrity and Political Journalism Collide: Reporting Standards, Entertainment, and the Conundrum of Covering Donald Trump's 2016 Campaign*. *Perspectives on Politics*, 18(1), s. 128-146.
- Fletcher, R., Kalogeropoulos, A, Levy, D, Newman, N ja Nielsen, Kleis (2017): *Digital News Report 2017*. Reuters Institute. Saatavilla: https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Digital%20News%20Report%202017%20web_0.pdf Viitattu 23.2.2020.
- Hayes, Zachary (2019): *The Rise and Fall of the Media as an Elite Institution*. *Pepperline Policy Review* vol. 11, Article 10.
- Kellner, Douglas (2009): *Media Spectacle and the 2008 Presidential Election*. *Cultural Studies ↔ Critical Methodologies* 9(6), s. 707–716.
- McNair, B. (1995): *An introduction to political communication*. London: Routledge.
- Napoli, Philip M. & Dwyer, Deborah L. (2018): *U.S. media policy in a time of political polarization and technological evolution*. *Publizistik* 63, s. 583-601.
- Nieminen, H. ja Nordenstreng, K.: *Sääntely ja viestintäpolitiikka*. Teoksessa Nordenstreng, K. ja Wiio, O. A. (toim.): *Suomen mediamaisema*. Vastapaino, Tampere, 2012, s. 292–311.
- RealClearPolitics (2016): *2016 Republican Presidential Nomination*. RealClearPolitics. Saatavilla: https://www.realeclearpolitics.com/epolls/2016/president/us/2016_republican_presidential_nomination-3823.html Viitattu 1.7.2020.
- Reuning, Kevin & Dietrich, Nick (2018): *Media Coverage, Public Interest, and Support in the 2016 Republican Invisible Primary*. *Perspectives on Politics* vol. 17/No. 2, June 2019, 326-339.
- Shoemaker, Pamela J. (1991): *Gatekeeping*. Sage: London.
- Street, John (2001): *Mass Media, Politics and Democracy*. Palgrave: New York.
- Sutter, Daniel (2012): *Is the media liberal? An indirect test using news magazine circulation*. *Applied Economics*, 44(27), s. 3521-3532.

- USAGov (2020): *Presidential Election Process*. USAGov. Saatavilla: <https://www.usa.gov/election> Viitattu 23.2.2020.
- Wilde, Oscar (1891): *The Decay of Lying*. Saatavilla: https://en.wikisource.org/wiki/Intentions/The_Decay_of_Lying Viitattu 27.5.2020.
- Winberg, O. (2017): *Insult Politics: Donald Trump, Right-Wing Populism and Incendiary Language*. *European journal of American studies*, 12(2). Saatavilla: <https://journals.openedition.org/ejas/12132> Viitattu 24.10.2020.

7.3. Medialähteet

- 270towin.com (2020): *Alaska Presidential Election Voting History*. 270towin.com. Saatavilla: <https://www.270towin.com/states/Alaska> Viitattu 23.2.2020.
- Andrews, W., Lai, K.K., Parlapiano, A. & Yourish, K. (2016): *Who is Running for President?* New York Times, 26.7.2016. Saatavilla: <https://www.nytimes.com/interactive/2016/us/elections/2016-presidential-candidates.html> Viitattu 13.5.2020.
- Barbaro, M. (2020): *The Lessons of 2016*. New York Times, 31.1.2020. Saatavilla: <https://www.nytimes.com/2020/01/31/podcasts/the-daily/2020-election.html> Viitattu 23.2.2020.
- Devroy, A. (1997): *Clinton's holiday polls*. Washington Post, 5.7.1997. Saatavilla: <https://www.washingtonpost.com/archive/lifestyle/1997/07/05/clintons-holiday-from-polls/c4d3e73f-f642-4a5c-9bed-3579a673bc0e/> Viitattu 16.10.2020.
- Fahrenthold, D. A. (2017): *A Time magazine with Trump on the cover hangs in his golf clubs. It's fake*. The Washington Post, 28.6.2017. Saatavilla https://www.washingtonpost.com/politics/a-time-magazine-with-trump-on-the-cover-hangs-in-his-golf-clubs-its-fake/2017/06/27/0adf96de-5850-11e7-ba90-f5875b7d1876_story.html Viitattu 28.2.2020.
- Gambino, L. & Pankhania, M. (2016): *How we got here: a complete timeline of 2016's historic US election*. The Guardian, 7.11.2016. Saatavilla: <https://www.theguardian.com/us-news/2016/nov/07/us-election-2016-complete-timeline-clinton-trump-president> Viitattu 23.2.2020.
- Lafrance, A. (2017): *Donald Trump's Obsession With Time Magazine Makes Almost Too Much Sense*. The Atlantic, 26.11.2017. Saatavilla: <https://www.theatlantic.com/technology/archive/2017/11/donald-trumps-obsession-with-time-magazine-makes-almost-too-much-sense/546743/> Viitattu 28.2.2020.
- New York Times (2016): *New York Times Endorsements Through the Ages*. New York Times. Saatavilla: <https://www.nytimes.com/interactive/2016/09/23/opinion/presidential-endorsement-timeline.html> Viitattu 23.10.2021.
- Pew Research Center (2013): *Gibbs takes over a troubled Time magazine*. Pew Research Center, 24.9.2013. Saatavilla: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2013/09/24/gibbs-takes-over-a-troubled-time-magazine/> Viitattu 31.10.2021.
- Rocha, H. J. (2017): *Consulting and Conservatives: Interview with Roger Stone*. Harvard Political Review. Saatavilla: <https://harvardpolitics.com/interviews/roger-stone/> Viitattu 23.2.2020.
- Sirén, Vesa (2020): *Media Trumpin jälkeen*. Helsingin Sanomat, 3.12.2020. Saatavilla: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000007656399.html> Viitattu 27.10.2021.
- TIME Inc. (2017): *Time Inc. Annual Report 2016*. Saatavilla: https://www.annualreports.com/HostedData/AnnualReports/PDF/NYSE_TIME_2016.pdf Viitattu 31.10.2021.

- Washington Post (2016): *Hillary Clinton for president*. Washington Post, 13.10.2016. Saatavilla: https://www.washingtonpost.com/opinions/hillary-clinton-for-president/2016/10/12/665f9698-8caf-11e6-bf8a-3d26847eed4_story.html
Viitattu 27.10.2021.

8. Liitteet

8.1. Liite 1: 2016 presidentinvaaliehdokkaat

Republikaanit		Demokraatit	
Ehdokas	Lopetti kampanjan	Ehdokas	Lopetti kampanjan
Donald J. Trump	<i>valittiin ehdokkaaksi</i>	Hillary Clinton	<i>valittiin ehdokkaaksi</i>
John Kasich	4.5.2016	Bernie Sanders	26.7.2016
Ted Cruz	3.5.2016	Martin O'Malley	1.2.2016
Marco Rubio	15.3.2016	Lawrence Lessig	2.11.2015
Ben Carson	4.3.2016	Lincoln Chafee	23.10.2015
Jeb Bush	20.2.2016	Jim Webb	20.10.2015
Jim Gilmore	12.2.2016		
Carly Fiorina	10.2.2016		
Chris Christie	10.2.2016		
Rand Paul	3.2.2016		
Rich Santorum	3.2.2016		
Mike Huckabee	1.2.2016		
George Pataki	29.12.2015		
Lindsey Graham	21.12.2015		
Bobby Jindal	17.11.2015		
Scott Walker	21.9.2015		
Rick Perry	11.9.2015		

(Andrews ym. 2016)